

บทบาทของสหประชาชาติในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ขอความเบื้องต้น การที่ปฏิญญาฯ ไม่ก่อให้เกิดพันธะทางกฎหมายอย่างชัดเจนแก่รัฐสมาชิก และไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการคุ้มครองนั้น นอกจากจะเป็นจุดอ่อนของปฏิญญาฯ เองแล้วยังก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากแก่สหประชาชาติ ในการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอีกด้วย เพราะทำให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติจำต้องใช้วิธีปฏิบัติทางการเมืองเป็นหลักใหญ่ ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจจากกฎบัตรสหประชาชาติ วิธีดังกล่าวนี้แม้ว่าจะไม่ได้ผลก็มักแต่ก็ยังดีกว่าที่จะไม่ทำอะไรเสียเลย

ข้อชักชวนในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยอาศัยกฎบัตรสหประชาชาติประการสำคัญก็คือ การโต้แย้งในแง่กฎหมายเพื่อจำกัดอำนาจของสหประชาชาติว่า กฎบัตรฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนก่อให้เกิดพันธะทางกฎหมายแก่รัฐบาลสมาชิกเพียงใด และการที่สหประชาชาติเข้าเกี่ยวข้องกับ เมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในประเทศต่าง ๆ จะเป็นการแทรกแซงกิจการภายในในประเทศนั้น ๆ หรือไม่ ส่วนในทางปฏิบัติของสหประชาชาติที่แล้มาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ เช่น แอฟริกาใต้, ธิเบต และอาณานิคมของโปรตุเกสในทวีปอาฟริกา ก็จะแสดงให้เห็นว่าสหประชาชาติได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนตามเจตนารมณ์ที่ระบุอย่างชัดเจนในกฎบัตรฯ หรือไม่เพียงใด

ดังนั้น ในบทที่สี่จึงขอแยกเรื่องออกเป็นสี่หัวข้อ คือ

๑. อำนาจหน้าที่ของสมัชชาสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคง ซึ่งเป็นองค์กรที่สำคัญ เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยตรง
๒. พันธะทางกฎหมายของกฎบัตรสหประชาชาติ

๓. การห้ามสหประชาชาติแทรกแซงเรื่องภายในรัฐสมาชิก และ
๔. สหประชาชาติกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ
๕. อำนาจหน้าที่ของสมัชชาสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคง

ม. ๗ วรรค ๑ แห่งกฎบัตรฯ บัญญัติว่า องค์การสำคัญของสหประชาชาติได้แก่ สมัชชาสหประชาชาติ (General Assembly) คณะมนตรีความมั่นคง (Security Council) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council) คณะมนตรีภาวะทรัสตี (Trusteeship Council) ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) และสำนักเลขาธิการสหประชาชาติ (Secretariat) แต่ที่สำคัญที่สุดคือ คณะมนตรีความมั่นคงและสมัชชาสหประชาชาติ เพราะมีบทบาทในการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยอาศัยอำนาจที่ระบุไว้ในกฎบัตรฯ และการปฏิบัติงานขององค์การ เช่นว่านี้ก่อให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายที่น่าสนใจหลายประการ

สมัชชาสหประชาชาติ

ม. ๕ แห่งกฎบัตรฯ บัญญัติว่า

๑. สมัชชาประกอบด้วยสมาชิกทั้งปวงของสหประชาชาติ
๒. สมาชิกแต่ละประเทศมีผู้แทนในสมัชชาฯ ได้ไม่น้อยกว่า ๕ คน

ม. ๑๘

๑. สมาชิกแต่ละประเทศของสมัชชาฯ จักมีสิทธิออกเสียง ๑ คะแนน
๒. คำวินิจฉัยของสมัชชาฯ ในปัญหาสำคัญ ๆ จักต้องกระทำโดยถือคะแนนเสียงข้างมากสองในสามของสมาชิกที่มาประชุมและออกเสียง ปัญหาเหล่านี้จักรวม: คำแนะนำเกี่ยวกับการขจัดไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การเลือกตั้งสมาชิกไม่ประจำของคณะมนตรีความมั่นคง การเลือกตั้งสมาชิกของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม,

การเลือกตั้งสมาชิกของคณะมนตรีภาวะทรัสตี ตาม ม. ๘๖ วรรค ๑ ข้อ ค. การรับสมาชิกใหม่ของสหประชาชาติ การงดใช้สิทธิ์และเอาสิทธิ์ของสมาชิกภาพ การขับไล่อสมาชิก ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบภาวะทรัสตี และปัญหาขงประมาณ

๓. การวินิจฉัยปัญหาอื่น ๆ รวมทั้งการกำหนดประเภทปัญหาต่าง ๆ ที่จะต้องวินิจฉัยด้วยคะแนนเสียงข้างมากสองในสามเพิ่มเติมขึ้น จักกระทำโดยอาศัยคะแนนเสียงข้างมากธรรมดาของสมาชิกที่มาประชุมและออกเสียง

วิธีดำเนินการประชุม

ม. ๒๐ บัญญัติว่า "สมัชชาจักประชุมกันในสมัยสามัญประจำปีและในสมัยพิเศษเช่นที่จำเป็นแก่โอกาส สมัยประชุมพิเศษจักเรียกโดยเลขาธิการตามคำร้องของคณะมนตรีความมั่นคงหรือของสมาชิกส่วนข้างมากแห่งสหประชาชาติก็ได้"

ตามข้อบังคับการดำเนินการของสมัชชาฯ (ซึ่งได้แก้ไขโดยมติสมัชชาฯ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๑๙๕๐ ได้เรียกวิธีดังกล่าวนี้ว่า "Uniting for Peace") สมัยประชุมพิเศษกรณีฉุกเฉินนี้จะต้องประชุมกันภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับคำขอให้เรียกประชุมจากคณะมนตรีความมั่นคงหรือคำขอจากสมาชิกฝ่ายข้างมากในสหประชาชาติ

หน้าที่ของสมัชชาสหประชาชาติ

หน้าที่สำคัญของสหประชาชาติคือเกี่ยวกับการสร้างไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ (maintenance of international peace and security) อำนาจของสมัชชาฯ ในการอภิปรายและทำความแนะนำไม่ว่าจะกระทำต่อสมาชิกด้วยตนเองหรือต่อคณะมนตรีความมั่นคงนี้กว้างขวางมาก คือ ครอบคลุมถึง "ปัญหาใด ๆ หรือเรื่อง

ใด ๆ ที่อยู่^๑ในขอบของกฎบัตรฉบับปัจจุบันหรือที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ขององค์กรใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรฉบับปัจจุบันนี้ได้" (ม. ๑๐) ข้อจำกัดอำนาจเช่นนี้ก็ถือว่า สมัชชาจักส่งปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับการชำระไวซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ "ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดำเนินการ" ไปยังคณะมนตรีความมั่นคง (ม. ๑๑) และในขณะที่ คณะมนตรีความมั่นคงกำลังปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกรณีพิพาทหรือสถานการณ์ใด ๆ อันได้รับ มอบหมายตามกฎบัตรฉบับปัจจุบันอยู่นั้น สมัชชาจะไม่ทำคำแนะนำใด ๆ เกี่ยวกับกรณีพิพาท หรือสถานการณ์นั้น นอกจากคณะมนตรีความมั่นคงจะร้องขอ (ม. ๑๒ (๑))

แทนนอกจากข้อจำกัดเหล่านี้แล้ว สมัชชา "อาจจะแนะนำมาตรการ เพื่อการปรับปรุง โดยสันติแห่งสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งเห็นว่า จะเสื่อมเสียแก่สวัสดิการทั่ว ๆ ไปหรือสัมพันธ์ไมตรีระหว่างนานาชาติรวมทั้งสถานการณ์ซึ่งเป็นผลมาจากการละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎบัตรฉบับปัจจุบันอันได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของสหประชาชาติไว้ ทั้งนี้โดยมีพียงข้อคำนึงถึงแห่งกำเนิด (ม. ๑๔) สมัชชาอาจพิจารณาถึงหลักการทั่วไปแห่งความร่วมมือในการชำระไวซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศรวมทั้งหลักการในเรื่องการลดอาวุธ และข้อบังคับว่าด้วยกำลังอาวุธและอาจทำคำแนะนำเกี่ยวกับหลักการ เช่นว่าไปยังสมาชิกหรือคณะมนตรีความมั่นคงหรือทั้งสองแห่งก็ได้ (ม. ๑๑(๑)) และอาจศึกษาพิจารณารายงาน และทำคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาก้าวหน้าและการจัดทำประมวลกฎหมายระหว่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านเศรษฐกิจการสังคมวัฒนธรรม การศึกษาและอนามัย และช่วยเหลือให้ประจักษ์ผลในสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพขั้นมูลฐาน (ม. ๑๓)

ท้ายสุดสมัชชาอาจสถาปนาองค์กรย่อยเช่นที่เห็นจำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของตนก็ได้ (ม. ๒๒) หน่วยงานเหล่านี้อาจรวมถึงกลุ่มต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อสังเกตการณ์ และสอบสวนบรรดาข้อพิพาทหรือสถานการณ์ใด ๆ อันอาจจะกระทบกระเทือนต่อการชำระไวซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

อำนาจของสมัชชา

อำนาจของสมัชชา นั้นอยู่ในลักษณะเป็นที่ปรึกษาและเมตตาความสำคัญของสมัชชา จะเพิ่มมากขึ้นทุกทีแต่ละขณะดังกล่าวนี้นี้ก็ยังคงอยู่เดิม คำแนะนำซึ่งสมัชชา มีอำนาจทำแก่สมาชิกนั้น โดยปกติไม่ก่อให้เกิดพันธะตามกฎหมายแต่อย่างใด รัฐสมาชิกมีสิทธิที่จะปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น ๆ ก็ได้ ในกรณีที่สมัชชา ทำคำแนะนำภายใต้มติที่เรียกว่า "Uniting For Peace Resolutions) คำแนะนำดังกล่าวนี้ก็ไม่ก่อให้เกิดพันธะตามกฎหมายแก่รัฐใดรัฐหนึ่ง แมว่าจะประกอบไปด้วยคะแนนเสียงของบรรดารัฐสมาชิกสหประชาชาติข้างมากสองในสามหรือมากกว่านั้น ทั้งนี้เพื่อแสดงว่าได้มีการละเมิดต่อสันติภาพ หรือมีการรุกรานเกิดขึ้น แต่มติดังกล่าวมีลักษณะเป็นการแสดงออกทางการเมืองและทางศีลธรรมเท่านั้น ^{๒๔} สมัชชาไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยว่ามีการคุกคามหรือละเมิดต่อสันติภาพในลักษณะที่เป็นการผูกมัดแก่รัฐสมาชิก สมัชชา มีอำนาจเพียงให้บรรดารัฐสมาชิกปฏิบัติการ อย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อรักษาสันติภาพหรือกลับคืนมาซึ่งสันติภาพหรือความมั่นคงระหว่างประเทศเท่านั้น

^{๒๔} สมัชชา เคยลงมติในครั้งคือ (๑) เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๑ กรณีจีนคอมมิวนิสต์แทรกแซงในสงครามเกาหลีว่าเป็นการรุกรานและเรียกร้องให้จีนคอมมิวนิสต์ถอนทหารออกจากเกาหลีและให้บรรดารัฐสมาชิก รวมมือกับสหประชาชาติในการปฏิบัติการในเกาหลี (๒) เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๑๙๕๖ สมัชชาลงมติ Uniting For Peace Resolution เรียกร้องให้โซเวียตหยุดการใช้กำลังทหารบีบบังคับชาวฮังการีและหยุดการแทรกแซงในกิจการภายในของฮังการีพร้อมกับถอนทหารออกจากฮังการีและ (๓) เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๑๙๕๖ สมัชชาได้ประกาศว่าโซเวียตละเมิดต่อความเป็นอิสระทางการเมืองของฮังการีและประณามการกระทำของโซเวียตว่าละเมิดต่อกฎบัตรทั้งยังเรียกร้องอีกครั้งหนึ่งให้โซเวียตถอนทหารออกจากฮังการีและยอมให้สหประชาชาติส่งเจ้าหน้าที่ไปสังเกตการณ์

สมัชชาอาจทำคำแนะนำในลักษณะที่เกี่ยวกับการชำระไวซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ กล่าวคือ คำแนะนำที่เกี่ยวกับข้อพิพาทใด ๆ หรือสถานการณ์ใด ๆ อันมีผลกระทบกระเทือนต่อสันติภาพหรือความมั่นคง และสมัชชาอาจทำให้คำแนะนำของทบรบรรลุผลสำเร็จ โดยการตั้งคณะกรรมการหรือหน่วยงานอื่น ๆ ใดอีกด้วย นอกจากนี้ สมัชชาอาจตั้งหน่วยงานย่อยขึ้น เพื่อสอบสวนสั่ง การการณ์และตรวจตราข้อพิพาทและสถานการณ์ต่าง ๆ อันกระทบกระเทือนต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ อย่างไรก็ดี รัฐสมาชิกไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของสมัชชาแต่อย่างใด รวมทั้งไม่มีหน้าที่ต้องร่วมมือกับหน่วยงานย่อย ที่สมัชชาแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำของทบรบรรลุผลสำเร็จอีกด้วย ไม่ว่าหน่วยงานย่อยดังกล่าวจะมีประโยชน์ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากรัฐที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ^{๒๕}

อย่างไรก็ดี สมัชชาก็มีอำนาจวินิจฉัยเรื่องบางเรื่อง ในลักษณะที่ก่อให้เกิดพันธะกรณีแก่รัฐสมาชิก ดังนั้น สมัชชาจึงได้รับอำนาจให้ ะงับสิทธิและเอกสิทธิ์ของรัฐสมาชิกและขับไล่อสมาชิกได้ ทั้งที่ก่อนนี้การ ะงับสิทธิและขับไล่อสมาชิกจะต้องได้รับคำแนะนำจากคณะมนตรีความมั่นคง นอกจากนี้สมัชชา มีอำนาจพิจารณาและรับรองงบประมาณขององค์การ

^{๒๕} อย่างไรก็ดี รัฐสมาชิกอาจมีหน้าที่ต้องร่วมมือกับคำแนะนำของสมัชชาทั้งนี้โดยไม่อาจถูกประนามด้วยข้อหาใด ๆ อันเป็นการ เข้ามถึงขนาดที่ว่าสมัชชาอาจกำหนดหน้าที่ทางการเงินแก่ทบรรัฐสมาชิก แม้ว่าหน้าที่ดังกล่าวมีผลมาจากรายจ่ายซึ่งเกิดขึ้นเพื่อทำให้คำแนะนำที่ไม่มีผลผูกพันบรรลุผลสำเร็จ (เรื่องนี้เกิดขึ้นจากความเห็นแนะนำของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเกี่ยวกับ Certain Expense of the United Nations (ม.๑๗ วรรค ๒ ของกฎบัตร) ซึ่งศาลฯ ได้ให้ความเห็นว่าค่าใช้จ่ายที่ได้รับอนุมัติจากสมัชชาเพื่อ UN Emergency Force (UNEF) และเพื่อการปฏิบัติการในคองโก (ONUC) นั้น ทำให้เกิดการ ายจ่ายขององค์การตามความหมายของ ม.๑๗ วรรค ๒ ของกฎบัตร)

พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การในบรรดา รัฐสมาชิก (ม.๑๗) และตาม ม.๑๘ รัฐสมาชิกที่ไม่ชำระเงินค่าบำรุงองค์การย่อมไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงในสมัชชา หากจำนวนเงินค้างชำระเท่าหรือมากกว่าจำนวนเงินค่าบำรุงที่ถึงกำหนดชำระสำหรับ ๒ ปีเต็มที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามสมัชชาอาจอนุญาตให้สมาชิกเช่นว่านั้นออกคะแนนเสียงได้ ถ้าสมาชิกรับนั้นทำให้เป็นที่พอใจได้ว่าการไม่ชำระค่าบำรุงมีสาเหตุเนื่องมาจากภาวะอันอยู่นอกเหนืออำนาจควบคุมของสมาชิกรับนั้น แต่การระงับการโหวตหรือออกเสียงในสมัชชากังวลว่า นี้ ไม่เป็นการระงับการโหวตหรือออกเสียงในคณะมนตรีความมั่นคงหรือในหน่วยงานอื่น ๆ ของสหประชาชาติในกรณีที่รัฐสมาชิกรับนั้นไม่ได้เข้าร่วมประชุมสมัชชาเพียงแห่งเดียว เข้าร่วมประชุมในคณะมนตรีความมั่นคงหรือหน่วยงานอื่น ๆ ของสหประชาชาติด้วย

คณะมนตรีความมั่นคง

ม.๒๓ แห่งกฎบัตรฯ บัญญัติว่า "๑. คณะมนตรีความมั่นคงประกอบด้วยสมาชิกแห่งสหประชาชาติ ๑๑ ประเทศ สาธารณรัฐจีน^{๒๖} ฝรั่งเศส สหภาพแห่งสาธารณรัฐโซเวียต-โซเชียนลิสต์ สหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ และสหรัฐอเมริกาเป็นสมาชิกประจำของคณะมนตรีความมั่นคง สมาชิกจากเลือกตั้งสมาชิกอื่นของสหประชาชาติอีก ๒ ประเทศเป็นสมาชิกไม่ประจำของคณะมนตรีความมั่นคง ทั้งนี้จักต้องคำนึงเป็นพิเศษในประการแรกถึงส่วนอุกฤษฏ์ของสมาชิกแห่งสหประชาชาติในการที่จะชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศและวัตถุประสงค์อื่นขององค์การ กับทั้งกระจายเขตภูมิศาสตร์อันเป็นธรรมอีกด้วย

๒. สมาชิกไม่ประจำของคณะมนตรีความมั่นคงจักได้รับเลือกตั้งมีกำหนดระยะเวลา

^{๒๖} ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน (จีนคอมมิวนิสต์) แทนสาธารณรัฐจีนซึ่งถูกขับออกจากสหประชาชาติ

เวลา ๒ ปี ในการเลือกตั้งครั้งแรกของสมาชิกไม่ประจำที่มีประเทศที่ถูกเลือกให้อยู่ในตำแหน่งมีกำหนด ๑ ปี รวม ๓ ประเทศ สมาชิกที่พ้นตำแหน่งไปแล้วไม่มีสิทธิเข้ารับเลือกตั้งซ้ำโดยทันที

๓. สมาชิกแต่ละประเทศของคณะมนตรีความมั่นคงจักมีผู้แทนใดคนหนึ่ง

ในการเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ใน ม.๒๓ เกี่ยวกับการเลือกสมาชิกไม่ประจำในคณะมนตรีฯ ก็ได้มีการตกลงอย่างไม่เป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๖ เพื่อแบ่งที่นั่งจำนวน ๖ ที่ในทวีปอเมริกาใต้ ๒ ที่ในทวีปอเมริกาเหนือ ๒ ที่ในทวีปยุโรปตะวันตก และตะวันออก ๒ ที่ แต่การตกลงอย่างไม่เป็นทางการเพื่อแบ่งที่นั่งตามเขตภูมิศาสตร์ดังกล่าวนี้ได้รับการคัดค้านอย่างรุนแรงจากกลุ่มประเทศอาฟริกาเอเซีย ซึ่งประกอบกันเป็นเสียงข้างมากอยู่ในสหประชาชาติ นอกจากจะมีความพยายามเพื่อเปลี่ยนแปลงเรื่องผู้แทนตามเขตภูมิศาสตร์ดังกล่าวแล้ว ยังได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกในคณะมนตรีฯ อีกด้วย การเคลื่อนไหวนี้ได้เป็นผลสำเร็จเมื่อเดือนธันวาคม ๑๙๖๓ โดยสมัชชาได้แก้ไขเพิ่มเติม ม.๒๓ เพิ่มจำนวนสมาชิกในคณะมนตรีฯ จาก ๑๑ คน เป็น ๑๕ คน (เพิ่มจำนวนสมาชิกไม่ประจำอีก ๔ คน) การแก้ไขนี้ได้รับการให้สัตยาบันในเดือนสิงหาคม ๑๙๖๕ ด้วยคะแนนเสียงสองในสามของสมาชิกรวมทั้งสมาชิกประจำทั้ง ๕ ประเทศ

หน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคง

หน้าที่สำคัญของคณะมนตรีความมั่นคงเป็นไปตาม ม.๒๔ คือ "รับนิโคชอบปฐมนุจิสำหรับการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ" โดยการระงับข้อพิพาท และการปฏิบัติการใช้กำลัง หน้าที่ระงับข้อพิพาทนี้ปรากฏอยู่ในหมวดที่ ๔ ของกฎบัตร ส่วนหน้าที่ปฏิบัติการใช้กำลังนั้นกำหนดไว้ในหมวดที่ ๑

คณะมนตรีฯ ไม่เหมือนกับสมัชชาฯ คือ มีหน้าที่ที่จะต้องทำต่อเนื่องเรื่อยไปโดย ม.๒๔ วรรค ๑ บัญญัติว่า

"๑. คณะมนตรีความมั่นคงจากกองทัพชั้นในลักษณะที่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ได้โดยทอ
 เนองเรื่อยไป
 เพื่อความมุ่งหมายข้อนี้จึงให้สมาชิกแห่งคณะมนตรีความมั่นคงมีมติแทนประจำอยู่ทุกเวลา ณ
 ที่ตั้งขององค์การ คณะมนตรีฯ นี้มีอำนาจทำคำวินิจฉัยที่มีผลผูกพันรัฐสมาชิกใด

๒. พันธะทางกฎหมายของกบฏสหประชาชาติ

เมื่อใดกล่าวถึงอำนาจหน้าที่และวิธิตำเนินการของสมัชชาฯ และคณะมนตรีความ
 มั่นคงซึ่งมีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยย่อแล้ว ก็จะได้พิจารณาปัญหาสำคัญ
 อีกข้อหนึ่งต่อไป กล่าวคือ เราได้พิจารณาแต่จนแล้วว่ บัญญัติฯ ไม่ก่อให้เกิดพันธะทาง
 กฎหมายแก่รัฐสมาชิก การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้ในบัญญัติฯ จึงต้องอาศัยจากกบฏ
 นี้เอง ดังนั้นปัญหาจึงมีต่อไปว่ากบฏฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนก่อให้เกิดพันธะ
 ทางกฎหมายแก่รัฐสมาชิกเพียงใด กบฏสหประชาชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน
 ปรากฏอยู่ในมาตรา ๑, มาตรา ๑๓, มาตรา ๕๕, มาตรา ๕๖, มาตรา ๒๒, มาตรา
 ๒๔ และมาตรา ๗๖ ทั้งได้กล่าวไว้ในบทที่หนึ่ง แต่มาตราที่สำคัญก็คือ มาตรา ๑, ๑๓,
 ๕๕ และ ๕๖ มาตรา ๑ บัญญัติถึงความมุ่งหมายของสหประชาชาติไว้ว่า "เพื่อทำการ -
 ร่วมมือระหว่างประเทศ ในอันที่จะแก้ปัญหาระหว่างประเทศในเศรษฐกิจ การสังคม
 วัฒนธรรม และมนุษยชน และส่งเสริมการ เคารพสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพอันเป็นหลักมูล-
 ฐานสำหรับทุก ๆ คน โดยปราศจากความแตกต่างในทางเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา"

มาตรา ๑๓ "๑. ให้สมัชชาเริ่มการศึกษาและทำคำแนะนำเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะ...

ฯลฯ

ข. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านเศรษฐกิจ การสังคม วัฒนธรรม
 การศึกษาและอนามัย และช่วยเหลือให้ประจักษ์ผลในสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพอันเป็นหลัก

มูลฐานสำหรับทุกคน โดยปราศจากความแตกต่างในทางเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา
 ฯลฯ .....

มาตรา ๕๕ ".....สหประชาชาติจักส่งเสริม :

ฯลฯ

ค. การเคารพโดยสากลและการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพอันเป็นหลัก
 มูลฐานสำหรับทุกคน โดยปราศจากความแตกต่างในทางเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา

มาตรา ๕๖ "สมาชิกทั้งปวงให้คำมั่นว่า จะดำเนินการร่วมกันและแยกกันในการ
 ร่วมมือกับองค์การ เพื่อให้บรรลุผลแห่งความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๕๕"

เห็นได้ว่า มาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนดังกล่าวข้างต้นไม่ได้ให้ความหมาย
 ของคำว่าสิทธิมนุษยชน ไว้เลย และไม่ใคร่จะไปถึงเครื่องมือที่ใช้ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
 ใดเช่นเดียวกับปฏิญญา แถลงมติโดยถ้อยคำมุ่งไปในทางส่งเสริมและเคารพต่อสิทธิมนุษยชน
 ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับพันธะทางกฎหมายของมาตราดังกล่าวว่ามีอยู่อย่างไร
 เรื่องนี้ผู้ให้ความเห็นแตกต่างกันซึ่งพอจะแยกออกได้เป็น ๒ ความเห็น คือ

๑. ความเห็นแรก ปฏิเสธว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดพันธะทางกฎหมายแก่
 รัฐสมาชิกในอันที่จะต้องให้หลักประกันแก่สิทธิและเสรีภาพตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรฯ เพราะ
 กฎบัตรไม่ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพไว้ และไม่แสดงให้เห็นถึงพันธะกรณีอย่าง
 ชัดแจ้ง นอกจากนี้ภาษาที่ใช้ในกฎบัตร ก็ประสงค์จะแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของสหประชาชาติ
 เท่านั้น ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงพันธะกรณีแก่รัฐสมาชิกแต่อย่างใด

๒. ความเห็นที่สอง เห็นว่า ถึงแม้กฎบัตรจะกล่าวถึงอำนาจในทางปฏิบัติของสห
 ประชาชาติสั้นไปก็ตาม แต่ไม่หมายความว่า เป็นเพียงประกาศถึงหลักการ (Declaration
 of principle) เท่านั้น การไม่มีคำจำกัดความของสิทธิมนุษยชนไว้ก็ไม่ลดล้างพันธะกรณี
 ของรัฐสมาชิก แต่กลับมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธะกรณี อนึ่ง การที่บรรดารัฐสมาชิกได้

ปฏิญาณเพื่อจะร่วมมือกันส่งเสริมสิทธิมนุษยชนนั้นอย่างน้อยก็เป็นการแสดงถึงพันธะกรณีโดยปริยาย ดังนั้น ถ้ารัฐสมาชิกใดละเมิดสิทธิมนุษยชนจึงเป็นการไม่ประสานงานกับพันธะกรณีของตนตามกฎหมาย^{๒๗} อนึ่ง Lauterpacht นักกฎหมายระหว่างประเทศที่มีชื่อเสียงก็ได้กล่าวไว้ว่า "เป็นหน้าที่ตามกฎหมายของรัฐสมาชิกที่จะก่อให้เกิดความเคารพและรักษาไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน พันธะกรณีสำหรับรัฐสมาชิกนั้นปรากฏอยู่ใน ม.๕๕ ของกฎบัตรแล้ว นั่นก็คือ ทูกรัฐจะส่งเสริมความเคารพและรักษาไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน"^{๒๘} ซึ่งตามความเห็นของ Lauterpacht หมายความว่า รัฐสมาชิกจำต้องปฏิบัติตามกฎบัตรฯ ซึ่งมีเจตนารมณ์คุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยการปฏิบัติภายในประเทศ เช่นการออกกฎหมายภายในและร่วมมือกับนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การสหประชาชาติ ในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ รวมทั้งควรร่วมมือกันไม่กระทำการใด ๆ ที่เห็นว่าจะขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎบัตรฯ ที่มุ่งคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ความเห็นที่สองนี้ได้รับการสนับสนุนมากกว่าความเห็นแรก และในทางปฏิบัติได้แสดงว่า สหประชาชาติก็ถือตามความเห็นที่สองนี้เอง

๓. การห้ามสหประชาชาติแทรกแซงเรื่องภายในของรัฐสมาชิก

การที่พันธะทางกฎหมายของกฎบัตรในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมีอยู่ไม่ชัดเจนและเบิดช่องให้โต้แย้งได้นั้นมีผลสำคัญตามมาประการหนึ่ง คือ ทำให้รัฐสมาชิกอ้างหลักการห้ามแทรกแซงตาม ม.๒(๗) แห่งกฎบัตรได้ และเป็นข้อที่ยกขึ้นอ้างเพื่อจำกัดอำนาจของสหประชาชาติอยู่เสมอ โดยเฉพาะการโต้แย้งอำนาจของสมัชชาสหประชาชาติซึ่งปกติไม่มีอำนาจที่จะทำควาวินิจฉัยที่มีผลผูกมัดรัฐสมาชิก หลักการห้ามแทรกแซงนี้ก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากในการปฏิบัติการของสหประชาชาติมากที่สุด เพราะในทางวิชาการบรรดานักกฎหมายก็มีความเห็นไม่ลงรอยกันว่า การแทรกแซงนั้นหมายถึงอะไรและการกระทำเพียงใดจึงจะถือว่า

^{๒๗}

Asamoah, Op.cit. pp. 186-191

^{๒๘}

Sir Hersch Lauterpacht, International Law and Human Rights (1950) pp. 147-148

เป็นการแทรกแซง เมื่อสหประชาชาติเข้ายุ่งเกี่ยวในประเทศต่าง ๆ กรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนจะถือเป็นการแทรกแซงหรือไม่ และในทางปฏิบัติรัฐต่าง ๆ จะอ้างหลักการห้ามแทรกแซงตาม ม.๒(๗) นี้แทบทุกครั้งไป ทำให้เราเชื่อว่า ม.๒(๗) มีส่วนทำให้รัฐสมาชิกจงใจไม่เคารพต่อสิทธิมนุษยชนของประชาชนในเขตแดนตน เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องภายในของรัฐซึ่ง ม.๒(๗) ห้ามสหประชาชาติแทรกแซงอยู่แล้ว

ม. ๒(๗) บัญญัติว่า "ไม่มีข้อความใดในกฎบัตรฉบับปัจจุบันจะให้อำนาจแก่สหประชาชาติเข้าแทรกแซงในเรื่องซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐ (Domestic Jurisdiction) หรือจักเรียกรองสมาชิกให้เสนอเรื่องขึ้นมาเพื่อพิจารณาตามกฎบัตรฉบับปัจจุบันนี้ แต่หลักการอันนี้จะไม่กระทบกระเทือนถึงการเข้ามาตราการบังคับตามความในหมวดที่ ๗"

ดังนั้น ม. ๒(๗) นี้จึงประกอบไปด้วยหลัก ๓ ประการ คือ

๑. ห้ามมิให้องค์การสหประชาชาติเข้าแทรกแซง (Intervention) ในเรื่องซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐ (to intervene in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any State) แต่ ม.๒(๗) ไม่ได้ก่อให้เกิดหน้าที่แก่บรรดารัฐสมาชิก หน้าที่ของรัฐสมาชิกในอันที่จะไม่แทรกแซงในกิจการภายในของรัฐอื่น ๆ นั้นไม่มีใครระบุไว้ในกฎบัตรอย่างชัดเจนแต่แสดงไว้โดยปริยายในพันธระกรณีตาม ม. ๒(๔) ซึ่งบัญญัติว่า "ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกทั้งปวงจักต้องละเว้นการคุกคามหรือการใช้กำลังต่อบูรณะภาพแห่งอาณาเขตหรือเอกราชทางการเมืองของรัฐใด ๆ หรือการกระทำในลักษณะอื่นใดที่ไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของสหประชาชาติ"

๒. ม. ๒(๗) ทำให้บรรดารัฐสมาชิกไม่ต้องมีหน้าที่พิจารณาตามกฎบัตรฉบับปัจจุบันนี้ (ซึ่งอาจแปลความหมายว่ากรณีนี้เป็นกรณีการพิจารณาโดยวิธีสันติภาพตามหมวดที่ ๖ ของกฎบัตรนั่นเอง) อย่างไรก็ตาม ม. ๒(๗) ไม่หมายความว่าบรรดารัฐสมาชิกจะมีอำนาจพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะกรณีข้อขัดแย้งกันโดยวิธีใช้กำลังใดแต่อย่างใด

๓. ม. ๒(๗) ซึ่งมีข้อความจำกัดอำนาจขององค์การฯ ที่จะเข้าแทรกแซงในเรื่อง ซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐนั้นไม่ได้กระทบกระเทือนถึงการใช้ มาตรการบังคับภายในหมวดที่ ๗ ดังนั้น ตาม ม. ๓๕ แห่งกฎบัตร ถ้าคณะมนตรีความมั่นคง เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นการคุกคามต่อสันติภาพหรือละเมิดสันติภาพ (threat to or breach of the peace) แล้ว ก็อาจใช้มาตรการบังคับ (enforcement measures) ได้ ถึงแม้ว่าเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วจะตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของ รัฐหนึ่งรัฐใดก็ตาม ข้อความตอนท้ายนี้จึงอาจแปลความได้ว่า ถึงแม้บรรดา รัฐสมาชิกจะไม่มี หน้าที่จักรงับบรรดาข้อพิพาทอันเกิดขึ้นจากเรื่องซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจ ภายในของรัฐคู่พิพาทโดยวิธีสันติวิธีตามหมวดที่ ๖ ก็ตาม แต่รัฐสมาชิกก็ไม่ได้รับมอบอำนาจ ให้ระงับข้อพิพาทโดยวิธีการใช้กำลัง เพราะคณะมนตรีความมั่นคงเคยวินิจฉัยเสมอว่า วิธีการ ใช้กำลังดังกล่าวนี้เป็นการก่อให้เกิดการคุกคามต่อสันติภาพหรือละเมิดสันติภาพ แต่การใช้- กำลังร่วมกันตามหมวด ๗ ตามกฎบัตรฯ ขององค์การฯ ไม่ถูกกระทบกระเทือนจากบทบัญญัติ ม. ๒(๗) อยางใด

ลักษณะการแทรกแซงที่ห้ามตาม ม. ๒(๗)

การกระทำอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นการแทรกแซง (Intervention) ตามหลัก ทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ในระหว่างนักกฎหมายระหว่าง ประเทศ เช่น

๑. Goodrich และ Hambro เห็นว่าการแทรกแซงนั้นไม่จำเป็นต้องแปลความ หมายอย่างแคบตามหลักวิชา (Technical meaning) แต่หมายถึงการแทรกแซงตาม ความคิดของสามัญชนทั่ว ๆ ไป คือ เป็นการกระทำอย่างใดก็ได้ ^{๒๕} การกระทำของคณะ-

^{๒๕}

Goodrich and Hambro, Charter of the United Nations.

2 nd ed (1949), p. 126

กรรมวิธีการไต่สวน (Commission of inquiry) การกระทำคำแนะนำในเรื่องวิธี
 คาง ๆ หรือในการทำคำวินิจฉัยใด ๆ อันมีผลผูกมัดย่อมถือเป็นการแทรกแซงตาม ม.๒(๗)
 ทั้งสิ้น ^{๓๐}

๒. Lauterpacht เห็นว่า การแทรกแซงที่แปลงตามหลักวิชา คือ เป็นการ
กระทำใด ๆ ในทางไม่ยอมรับในอำนาจอธิปไตยของรัฐอื่นหรือเป็นการเรียกร้องโดยขู
บังคับด้วยกำลังโดยไม่ได้รับความยินยอมจากรัฐนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะเขาเห็นว่าจากเหตุผล
 ทางประวัติศาสตร์และหลักกฎหมายระหว่างประเทศ การห้ามมิให้แทรกแซงนั้นต้องคำนึงไว้
 เป็นอันดับแรกว่า กฎหมายระหว่างประเทศได้จำกัดอำนาจของรัฐทั่ว ๆ ไปในเรื่องนี้ไว้
 เพื่อป้องกันความเป็นอิสระของรัฐอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมนานาชาติ ด้วยเหตุผลดังกล่าวการ
 ห้ามแทรกแซงจึงไม่ครอบคลุมไปถึงการกระทำต่าง ๆ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของรัฐทั่ว ๆ
 ไป หรือเพื่อใช้มาตรการบังคับตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การที่ความ
 เรื่องการห้ามแทรกแซงนั้นต้องจำกัดเฉพาะการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของรัฐใดรัฐหนึ่ง
โดยเฉพาะเท่านั้น แต่ไม่รวมถึงการแทรกแซงเพื่อแก้ไขหรือป้องกันการกระทำบางอย่างซึ่ง
 รัฐต่าง ๆ ในสังคมนานาชาติหรือรัฐจำนวนมากได้กระทำไป

สำหรับการห้ามแทรกแซงตาม ม.๒(๗) นั้นเขาเห็นว่ามาตรการดังกล่าวไม่ได้รวม
 ถึงการที่กระทำไปเพื่อให้วัตถุประสงค์ของกฎบัตรเป็นผลสำเร็จ ดังนั้น ในกรณีการคุ้มครอง
 สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพโดยการศึกษา (Study) อภิปราย (Discussion) การสืบสวน
 (investigation) และคำแนะนำ (Recommendation) ซึ่งกระทำโดยหน่วยงาน
 ต่าง ๆ ของสหประชาชาติจึงไม่เป็นการแทรกแซงแต่อย่างใด การแทรกแซงตาม ม.๒(๗)

จะเกิดขึ้นต่อเมื่อเป็นการแทรกแซงโดยใช้กำลังบังคับ (Dictatorial intervention) เท่านั้น^{๓๑}

๓. Kelsen มีความเห็นไม่ตรงกับ Lauterpacht นัก เพราะเขาเห็นว่าการแปลความหมายของ ม.๒(๗) ที่ว่าการแทรกแซงเกิดขึ้นต่อเมื่อเป็นการแทรกแซงโดยใช้กำลังบังคับ (Dictatorial intervention) และต้องเป็นการกระทำโดยองค์กรหนึ่งของสหประชาชาติเท่านั้น ทำให้ยากที่จะยอมรับได้ว่าเป็นจุดประสงค์แท้จริงของ ม. ๒(๗) ทั้งนี้เพราะนอกจากคณะกรรมการความมั่นคงแล้ว ไม่มีองค์กรใดของสหประชาชาติที่ใครรับอำนาจให้เข้าแทรกแซงในลักษณะที่เป็นการใช้มาตรการบังคับต่อรัฐใดรัฐหนึ่ง และองค์กรอื่น ๆ เหล่านี้ไม่มีอำนาจก่อให้เกิดพันธกรณีตามกฎหมาย (Legal obligation) แก่รัฐสมาชิกอีกด้วย แมว่าจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่สำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐก็ตาม ถ้า ม. ๒(๗) ห้ามเพียงการแทรกแซงโดยใช้กำลังบังคับแล้วก็ย่อมไม่ห้ามการปฏิบัติการของคณะกรรมการความมั่นคงตามหมวดที่ ๖ ของกฎบัตร^{๓๒} การทำคำแนะนำของคณะกรรมการความมั่นคงตามหมวดที่ ๖ นี้ไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีแก่รัฐสมาชิก และถ้ารัฐสมาชิกไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวก็ไม่นำไปสู่การใช้มาตรการบังคับ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการความมั่นคงได้พิจารณาตามหมวดที่ ๗ ของกฎบัตร^{๓๓} แล้ว เห็นว่าการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ

^{๓๑}

Sir Hersh Lauterpacht, Oppenheim's International Law, Vol. I(Peace), Seventh edition, pp. 286 - 287

^{๓๒}

หมวดที่ ๖ ของกฎบัตรสหประชาชาติเป็นหมวดที่ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี เริ่มตั้งแต่มาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๓๘

^{๓๓}

หมวดที่ ๗ ของกฎบัตรสหประชาชาติเป็นหมวดที่ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการคุกคามต่อสันติภาพ การละเมิดสันติภาพ และการกระทำร้ายเริ่มตั้งแต่มาตรา ๓๙ ถึงมาตรา ๔๑ มาตราการบังคับที่สำคัญก็คือ มาตรา ๔๑ เป็นการบังคับโดยตัดสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการคมนาคมต่าง ๆ รวมทั้งการตัดความสัมพันธ์ทางการทูต มาตรา ๔๒ เป็นการบังคับโดยใช้กำลังทางอากาศ ทางทะเล หรือทางพื้นดิน ฯลฯ

นั้นก่อให้เกิดการคุกคามต่อสันติภาพหรือละเมิดต่อสันติภาพ แต่มาตรการบังคับตามหมวดที่ ๑ นั้นได้ถูกแสดงไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าไม่ต้องห้ามตาม ม. ๒(๗) ดังนั้นถ้าเราไม่แปลคำว่า "แทรกแซง" ที่บัญญัติไว้ใน ม. ๒(๗) ว่ารวมถึงการกระทำอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการแทรกแซงโดยใช้กำลังบังคับ (ซึ่งในที่นี้หมายถึงการคุกคามหรือการใช้กำลังทหาร) แล้วจะทำให้ประสิทธิภาพของมาตราดังกล่าวนี้ไร้ความหมายโดยสิ้นเชิง ม.๒(๗) จะมีผลใช้บังคับโดยสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อเรายอมรับว่าเป็นการห้ามองค์การของสหประชาชาติแทรกแซงทุกวิธีการทั้งที่เป็นการใช้กำลังบังคับหรือไม่ใช้กำลัง และยอมรับว่า ม.๒(๗) ห้ามการแทรกแซงใด ๆ ที่กระทำโดยองค์การสหประชาชาติในเรื่องที่ "โดยสาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐ"

ข้อความทำนองเดียวกับ ม. ๒(๗) นี้ได้เคยบัญญัติไว้ในคติกาสันนิบาตชาติ

(Covenant of the League of Nations) ม. ๑๕ วรรค ๔ เช่นกัน คือ ม. ๑๕ วรรค ๔ ได้บัญญัติว่า "ถ้าข้อพิพาทซึ่งเกิดขึ้นระหว่างคู่กรณีได้ถูกกล่าวอ้างโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและได้รับการยอมรับจากคณะมนตรีว่า ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศเป็นเรื่องซึ่งอยู่ในเขตอำนาจภายในของคู่กรณีฝ่ายนั้นแล้ว คณะมนตรีจะรายงานและจะไม่ลงมติเพอร์รับข้อพิพาทดังกล่าว" (If the dispute between the parties is claimed by one of them, and is found by the Council, to arise out of a matter which by international law is solely within the domestic jurisdiction of that party, the council shall so report, and shall make no recommendation as to its settlement)

ม. ๑๕ วรรค ๔ นี้จึงมีผลว่าถ้ามีข้อพิพาทใด ๆ อันเป็นเรื่องที่ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศอยู่ในเขตอำนาจภายในของคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งแล้ว คณะมนตรีสันนิบาตชาติ (Council of the League) อันเป็นองค์การระหว่างประเทศ ย่อมไม่มีอำนาจที่จะรับข้อพิพาทโดยการลงมติ

อย่างไรก็ดี ม. ๒(๓) แห่งกฎบัตรต่างกับ ม. ๑๕ วรรค ๘ แห่งกติกาสันนิบาติ-
ชาติหลายประการ คือ

๑. ขอร้องตาม ม. ๒(๓) ไม่กระทบกระเทือนถึงการแทรกแซงโดยคณะมนตรี-
ความมั่นคง คงห้ามเฉพาะการกระทำขององค์การทั้งหมดของสหประชาชาติ เว้นแต่ในกรณี
โง่เขลา การบังคับตามหมวดที่ ๓

๒. เรื่องซึ่งห้ามมิให้สหประชาชาติเข้าแทรกแซงนั้นไม่ได้พิจารณาตามหลักกฎหมาย
ระหว่างประเทศ แต่คำนึงว่าเป็นเรื่องที่โดยสาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของ
รัฐเท่านั้น โดยไม่ได้อ้างถึงกฎหมายระหว่างประเทศแต่อย่างใด

๓. ตาม ม. ๑๕ วรรค ๘ แห่งกติกาสันนิบาตชาติ บัญญัติว่าเรื่องใดที่ตกอยู่ในเขต
อำนาจภายในของรัฐแต่ผู้ใดขึ้นอยู่กับการวินิจฉัย--ของคณะมนตรีสันนิบาตชาติ แต่
ตาม ม. ๒(๓) นั้นไม่มีใครระบุให้คณะมนตรีความมั่นคงหรือองค์การอื่นใดของสหประชาชาติ
เป็นผู้วินิจฉัยว่ากรณีใดที่ถือเป็นเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐ ดังนั้น การวินิจฉัย
เรื่องนี้จึงตกเป็นสิทธิของรัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม รัฐกรณีฝ่ายหนึ่งได้นำเรื่องมาสู่การ
พิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคงหรือสมัชชาสหประชาชาติหรือศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ
และรัฐกรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้โต้แย้งเขตอำนาจขององค์การสหประชาชาติดังกล่าวโดยอ้างว่า
เรื่องนั้น ๆ โดยสาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของตน องค์การสหประชาชาติก็
ย่อมมีอำนาจที่จะตอบปัญหาที่ว่าเรื่องนี้ตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐที่กล่าวอ้างหรือไม่^{๓๘}

ข้อยกเว้นหลักการห้ามแทรกแซงตาม ม. ๒(๓)

ดังที่ได้พิจารณากันมาแล้วว่า ม. ๒(๓) ได้บัญญัติขึ้นเพื่อห้ามมิให้สหประชาชาติเข้า
แทรกแซงเรื่องซึ่งตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐอื่น ๆ ส่วนปัญหาในทางกฎหมายที่ว่า การ-

กระทำหน้าที่บางอย่างที่อยู่ภายในขอบเขตการห้ามของ ม. ๒(๓) นั้นยังไม่เป็นที่ยุติซึ่งจำเป็น
 ต้องพิจารณาจากผลทางปฏิบัติเองเป็นคำตอบสำหรับเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามก็เห็นว่ามีข้อสงสัย
 ขอยกเว้น ม. ๒(๓) ไว้บางประการ เพื่อผลในทางปฏิบัติการของสหประชาชาติกล่าวคือ
 เราควรรับว่าเมื่อมีหลักก็ยังมีข้อยกเว้น ในกรณีของ ม. ๒(๓) ก็เช่นเดียวกัน เราต้อง
 ยอมรับให้มีข้อยกเว้นบางประการ เพื่อให้สหประชาชาติเข้าแทรกแซงในเรื่องที่ถึงแม้ว่าโดย
 สาระสำคัญแล้วตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐ มิฉะนั้น สหประชาชาติจะไม่สามารถ
 ปฏิบัติหน้าที่เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้เลย

ขอยกเว้นเช่นวานี้ เกิดจากบทบัญญัติบางมาตราในกฎบัตรสหประชาชาติที่กำหนด
 อำนาจของสมัชชา และคณะมนตรีความมั่นคง เกิดจากรัฐธรรมนูญบางประเทศที่บัญญัติเปิด
 ของให้สหประชาชาติเข้าแทรกแซงเรื่องภายในของประเทศนั้นได้ และเกิดจากสนธิสัญญา
 บางชนิดที่มิขอความทำนองเดียวกันซึ่งจะได้อภิปรายเป็นลำดับไป

ข้อยกเว้นหลักการห้ามแทรกแซงโดยกฎบัตรสหประชาชาติมาตราอื่น ๆ

หลักในเรื่องนี้มีอยู่ว่า การพิจารณาถึงการจำกัดอำนาจทั่วไปของสหประชาชาติตาม
 ม. ๒(๓) จะต้องคำนึงประกอบกับบทบัญญัติสำคัญอื่น ๆ ของกฎบัตรด้วย บทบัญญัติที่สำคัญ -
 ประการแรกก็คือ ม. ๑๔ ซึ่งระบุอำนาจหน้าที่ของสมัชชาไว้ว่า "สมัชชาอาจแนะนำมาตรการ
 เพื่อการปรับปรุงสันติแห่งสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งเห็นว่าน่าจะเสื่อมเสียแก่สวัสดิการทั่ว ๆ ไป
 หรือสัมพันธ์ไมตรีระหว่างนานาชาติ ทั้งนี้โดยมีพียงต้องคำนึงถึงแหล่งกำเนิด" จึงเห็นได้ว่า
 มาตรการนี้ครอบคลุมเอาอำนาจของสมัชชาในอันที่จะทำคำแนะนำดังกล่าวเกี่ยวกับสถานการณ์
 ใด ๆ ซึ่งมีผลมาจากการละเมิดบทบัญญัติของกฎบัตร ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ และหลักการ
 ของสหประชาชาติไว้ ฉะนั้น ผลจึงตามมาว่า ถ้าสถานการณ์ดังกล่าวเป็นผลเนื่องมาจากการ
 ไม่รักษาสันติภาพตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรแล้ว สมัชชาอาจทำคำแนะนำโดยมีวัตถุประสงค์
 เพื่อทำให้ความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างชาติ ซึ่งได้รับความกระทบกระเทือนมาจากการไม่

รักษาพันธะกรณีนี้ให้ดีขึ้น แมว่าจะมีข้อห้ามมิให้มีการแทรกแซงเขตอำนาจภายในของรัฐอื่นก็ตาม นอกจากนี้ข้อความในมาตรา ๓๕ ยังผูกมัดอีกว่า ถ้าคณะมนตรีความมั่นคงพบว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐใด และเป็นการคุกคามต่อสันติภาพทั่วไป ก็ต้องทำคำวินิจฉัยผูกพันรัฐนั้นเพื่อให้อำนาจตามพันธะกรณีในกฎบัตรได้โดยมิถือเป็นการแทรกแซง อนึ่ง ม. ๔๖ ได้บัญญัติเกี่ยวกับคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมโดยบัญญัติว่า "สมาชิกทั้งปวงให้คำมั่นว่าจะดำเนินการร่วมกัน แยกกันในการร่วมมือกับองค์การ เพื่อให้บรรลุผลแห่งความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ใน ม. ๕๕" มาตรานี้ทำให้คณะมนตรีเศรษฐกิจมีหน้าที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ซึ่งเห็นว่าเป็น เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และโดยสันติระหว่างรัฐสมาชิก เงื่อนไขเช่นว่านี้ก็คือการเคารพโดยสากล และการรักษาไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการย่ำถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพันธะกรณีระบุไว้ใน ม. ๒ นั้นเอง นอกจากนี้ ม. ๔๖ เองก็มีข้อความเกี่ยวกับวิธีการที่บรรดารัฐสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามพันธะกรณีของตน คือ จะต้องร่วมมือกัน และแยกกันเพื่อส่งเสริมการเคารพในสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐาน ดังนั้นผลจึงมีว่า ถ้ารัฐสมาชิกใดไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎบัตร โดยละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว สหประชาชาติก็ย่อมมีสิทธิบังคับ - ใต้โดยมิถือเป็นการแทรกแซงแต่อย่างใด

ข้อยกเว้นหลักการห้ามแทรกแซงโดยรัฐรรมนุษย์และสนธิสัญญา

ข้อยกเว้นที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญของประเทศที่แพ้สงครามในสงครามโลกครั้งที่สอง คือ ญี่ปุ่น เยอรมัน และอิตาลี โดยประเทศสัมพันธมิตรที่ชนะสงครามได้ตั้งรัฐบาลของประเทศเหล่านั้นขึ้นใหม่ และกำหนดให้เจ้าหน้าที่วางรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยต้องมีบทบัญญัติรับรองสิทธิขั้นมูลฐานของพลเมืองใหม่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ญี่ปุ่นเป็นตัวอย่างที่สำคัญสำหรับเรื่องนี้ เพราะแต่เดิมญี่ปุ่นปกครองกันด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช แต่เมื่อสมัยของจักรพรรดิเมจิ (Meiji) พระองค์ได้พระราชทานรัฐธรรมนูญ

แกชาวยุโรป เมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๘ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐบาลที่เลือกตั้งจากประชาชน มีสภาไดเอท (Diet) คณะรัฐมนตรี ทำใหญ่ขึ้นมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยตามแบบอย่างประเทศตะวันตก แต่ความจริงแล้วรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใคร่จะอำนาจสูงสุดทางการเมืองไว้กับองคจักรพรรดิคนเดียว และผู้มีอำนาจทางการเมืองอย่างแท้จริงในระบอบนั้น ก็คือ กลุ่มบุคคลที่เรียกว่า "คณะธิปไตย" (Oligarchs) ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้เคยมีอำนาจทางการเมืองมาก่อนที่ยุโปจะมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักปกครองประเทศ พวกคณะธิปไตยนี้ได้ตั้งตนเป็นที่ปรึกษาขององคจักรพรรดิ และอยู่เบื้องหลังพระองค์ในการควบคุมนโยบาย ควบคุมศาล คณะรัฐมนตรี สภาไดเอท, พรรคการเมือง, กำลังการทหารและฝ่ายพลเรือนทั้งหมด แต่ทำให้ยุโปได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ตามหลักการของประเทศ

แต่ภายหลังที่เกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และมีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ ทำให้ทัศนียภาพและการปกครองระบอบเผด็จการแพร่หลายในทวีปยุโรป และแพร่หลายมายังอื่นอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดทัศนียภาพ และทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยของยุโปที่มีมาแต่เดิม และมีการสถาปนารัฐบาลทหารขึ้นจนชักนำไปยุโปเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่สองในที่สุด

ครั้นเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง โดยยุโปตกเป็นประเทศแพ้สงคราม ก็ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างฝ่ายสัมพันธมิตร กับชาติที่สมทบรวม ๔๘ ชาติ สนธิสัญญานี้มี ๒๓ ข้อ สำคัญก็คือยุติสถานะสงครามระหว่างยุโปกับสัมพันธมิตร ยุโปยอมปฏิบัติตามข้อผูกพันของกฎบัตรสหประชาชาติทุกประการ เช่นจะระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี จะไม่ใช้วิธีคุกคามหรือจะใช้กำลังบังคับต่อบูรณภาพแห่งอาณาเขต หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐอื่นใด จะช่วยเหลือสหประชาชาติทุกประการในการที่สหประชาชาติจะดำเนินการตามกฎบัตร จะไม่ช่วยเหลือรัฐอื่นใดในการที่สหประชาชาติจะดำเนินการ

๓๕
 ๓๕ ดิเรก ชัยนาม, ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย,
 สมาคมสังคมนิยมแห่งประเทศไทย, พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๐๘, หน้า ๒๗๕

สหรัฐอเมริกา (อันมีนายพลคัลลาส แมคอาเธอร์ เป็นหัวหน้า) ซึ่งยึดครอง
 ประเทศญี่ปุ่นอยู่ในขณะนั้น ได้จัดวางรัฐธรรมนูญของญี่ปุ่นขึ้นใหม่ และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่
 ๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๔๖ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้แสดงถึงอิทธิพลด้านความคิดของฝ่าย
 อเมริกันอย่างชัดเจน โดยคำอารัมภบทได้กล่าวว่ "อำนาจสูงสุดขึ้นอยู่กับวงชน" และ
 "อำนาจของรัฐบาลได้มาจากวงชน" ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจขององค์กรพรรคการเมืองอย่าง
 มากมาย นอกจากนี้ยังได้ยกเลิกอำนาจทางการเมืองของฝ่ายทหาร ให้มีการเลือกตั้งทั่วไป
 เพื่อให้รัฐบาลที่รับผิดชอบต่อประชาชน และได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของชาวญี่ปุ่นไว้
 อย่างละเอียดเท่าที่เห็นว่าเหมาะสมในการสร้างระบอบประชาธิปไตยในญี่ปุ่น เช่นสิทธิ
 ในชีวิต, เสรีภาพและการแสวงหาความสุข (ม. ๑๓) ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย
 (ม. ๑๔) เสรีภาพในความคิดและความคิดชอบ (ม. ๑๕) เสรีภาพในการเลือกถิ่น-
 ที่อยู่และอาชีพ (ม. ๒๒) สิทธิในการดำรงมาตรฐานการครองชีพ (ม. ๒๕) สิทธิเท่าเทียม
 กันในการศึกษาตามความสามารถ (ม. ๒๖) มาตรการที่สำคัญที่สุดในรัฐธรรมนูญและแตกต่าง
 กันของประเทศอื่น ๆ ก็คือ ม. ๙ ซึ่งบัญญัติว่า "ประชาชนชาวญี่ปุ่นได้ประกาศยกเลิกการทำ
 สงครามซึ่งเป็นสิทธิสูงสุดของประเทศ และการคุกคาม หรือการใช้กำลังเนื่องจากเป็นวิธี-
 การก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างชาติ" นอกจากนี้ได้บัญญัติใน ม. ๒๕ ว่า สิทธิที่จะเป็น
 เจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินนั้นจะละเมิดมิได้ ผู้มีอำนาจทางการเมืองของอเมริกันในขณะนั้น
 คือนายพลแมคอาเธอร์ หวังอย่างยิ่งว่ารัฐบาลใหม่ของญี่ปุ่นจะทำให้เกิดเสถียรภาพแก่สิทธิ
 ทาง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เหมือนกับในสหรัฐอเมริกา แต่แมคอาเธอร์ยังไม่วางใจให้ใช้
 ระบอบแบ่งแยกอำนาจ (Separation of powers) และระบบควบคุมและถ่วงอำนาจ
 (Check and balance) ในญี่ปุ่น เพราะเห็นว่าการระบอบประชาธิปไตยนั้น การควบคุม
 กันเอง (Selfrestraint) ควบอำนาจสูงสุดของประชาชนก็เป็นการแข่งขันวิธีสุดท้าย
 สำหรับป้องกันสิทธิของประชาชนอย่างหนึ่ง

อย่างไรก็ดี ในอนาคตรัฐบาลญี่ปุ่นอาจทำการวิครอนสิทธิของประชาชน ซึ่งใครรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญก็เป็นได้ เพราะจากการศึกษาประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นโดยละเอียดแล้ว ทำให้เชื่อว่าเม. ๕ ของรัฐธรรมนูญจะประกาศล้มเลิกการทำสงครามโดยชัดแจ้งก็ตาม แต่การเมืองของญี่ปุ่นในปัจจุบันยังมีเค้าเดิมของสมัยเมจิหลงเหลืออยู่มาก คือเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่อำนาจทางการเมืองตกอยู่ในกลุ่มชนบางกลุ่มอยู่ และการขยายตัวทางเศรษฐกิจก็จะทำให้ญี่ปุ่นหันมาใช้วิธีการนอกบ้านอีก นอกจากนี้ เมื่ออเมริกันไถ่ถอนมือจากเอเชียก็จะทำให้เกิดช่องว่างแห่งอำนาจทางทหาร ซึ่งจะผลักดันให้ญี่ปุ่นต้องเร่งสะสมกำลังอาวุธ เพื่อทำหน้าที่แทนอเมริกัน รวมถึงการสร้างอาวุธปรมาณูควย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่จะชักนำญี่ปุ่นกลับสู่สภาพเดิมก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง และถ้าญี่ปุ่นในนโยบายดังกล่าว สหรัฐอเมริกาอาจนำเรื่องนี้ไปสู่การพิจารณาของสหประชาชาติ คือสมัชชาสหประชาชาติ หากสมัชชาพิจารณาเห็นว่า เป็นการทำให้เสียความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาติแล้ว สมัชชาอาจใช้วิธีการโดยสันติตามหมวด ๖ แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ นอกจากนี้คณะมนตรีความมั่นคงอาจทำการสืบสวนเรื่องรัฐบาลญี่ปุ่นปฏิเสธไม่ยอมให้สิทธิแก่ประชาชนตามรัฐธรรมนูญได้ และถ้าเห็นว่าเรื่องดังกล่าวอาจทำให้เป็นอันตรายต่อการรักษาสันติภาพนานาชาติ ก็อาจวินิจฉัยให้ใช้มาตรการต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ใน ม.๔๑ และ ม.๔๒ แห่งกฎบัตรสหประชาชาติเพื่อรักษาไว้ซึ่งสันติภาพระหว่างชาติ โดยรัฐบาลญี่ปุ่นจะอ้างหลักการห้ามแทรกแซงตาม ม.๒(๗) ไม่ได้^{๓๗}

๓๖

Martin E. Weinstein, Japan : the Rising Sun. Published by the Foreign Policy Association, No.202, pp. 29 - 33

๓๗

Holcome, Human Rights in the Modern World. pp.96-119

รัฐธรรมนูญของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (เยอรมันตะวันตก) ก็เช่นเดียวกับที่
กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้อุทธร่างขึ้นโดยคณะผู้เชี่ยวชาญการร่างรัฐธรรมนูญ ภายใต้การ
ควบคุมของประเทศฝ่ายสัมพันธมิตร คณะมนตรีแห่งรัฐสภา (Parliamentary Council)
เยอรมันได้ลงมติรับรองรัฐธรรมนูญฉบับนี้เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ และได้ประกาศ
ใช้ในราชอาณาจักรเบกษาของสหพันธ์ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ ในฐานะเป็น
รัฐธรรมนูญของ "สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน" และได้รับการรับรองจากผู้มีสิทธิออกเสียง
เลือกตั้งชาวเยอรมันตะวันตกในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙

รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้บัญญัติรับรองสิทธิของชาวเยอรมันเป็นจำนวนมาก สิทธิ
ดังกล่าวนี้ประกอบควยสิทธิมูลฐานดั้งเดิมของประชาชน ซึ่งเคยได้รับการรับรองในการทำ
สงครามประกาศอิสรภาพของอเมริกา และการปฏิวัติใหญ่ของฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ. ๑๗๘๙
เช่นได้คุ้มครองเสรีภาพของบุคคล (ม. ๒) ความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย (ม. ๓) เสรีภาพ
ในความรู้สึคนิชอบและในทางศาสนา (ม. ๔) เสรีภาพในความคิดเห็น, การพิมพ์และการ
สอน (ม. ๕) เสรีภาพในการชุมนุม เป็นต้น และสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมใหม่ ๆ ซึ่ง
ได้รับความสนใจเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง

นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติสำหรับป้องกันสิทธิเหล่านี้โดยทางศาลอีกด้วย (ม. ๙๓)
โดยได้บัญญัติให้ก่อตั้งศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์ขึ้น (ก่อตั้งขึ้นโดยกฎหมายฉบับลงวันที่ ๑๒
มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๔) ศาลนี้ได้รับอำนาจตามรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการตีความ
รัฐธรรมนูญ, คดีเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ระหว่างรัฐต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นสหพันธ์, ยับยั้งกฎหมาย
ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

เยอรมันตะวันตกยังมีระบบคุ้มครองสิทธิที่ใคร่ได้ตามรัฐธรรมนูญที่มิชอบเสียอีกด้วย
กล่าวคือ ได้ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจอนุมัติการแก้ไขรัฐธรรมนูญ รวมทั้งอำนาจที่จะ
ไม่ยอมรับการแก้ไขเหล่านั้น ถ้าเห็นว่าไม่เป็นไปตามหลักทั่วไปของรัฐธรรมนูญ และได้รับ

อำนาจที่จะวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ กลุ่มผู้ออกเสียง เลือกตั้งที่มีแนวความคิดที่จะวิครอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน เพราะรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "ถ้าผู้นำเสรีภาพ าลามาใช้ในทางที่ผิดให้เป็นปรปักษ์กับระบอบอันเป็นรากฐานของประชาธิปไตยแล้ว เสรีภาพนั้นก็อันสิ้นสุดลง" ทำนองเดียวกับพรรคนาซีในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งมีเจตนาว่า ถ้าหากได้รับเลือกตั้งแล้วจะล้มล้างรัฐธรรมนูญระบอบประชาธิปไตยของเยอรมัน การยอมให้ตัดสิทธิเลือกตั้ง ศัตรูของระบอบประชาธิปไตยนี้ อาจทำให้ผู้เห็นว่าเป็นการตัดทอนสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานประการหนึ่ง คือเสรีภาพในการคิดและแสดงความเห็น แต่จากพฤติกรรมของพวก Fascists และพวก Nazis ดังที่นายมาลาปาร์เตได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ "เทคนิครัฐประหาร"^{๓๘} แสดงว่าบุคคลเหล่านั้นก็รณรงค์แสวงหาอำนาจโดยมิชอบ และใช้สิทธิไปในทางที่ผิด และเป็นอันตรายต่อการรักษาตัวรัฐธรรมนูญเองนั้น การให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิเลือกตั้งจึงไม่ว่าจะเป็นการตัดทอนสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานแต่อย่างใด

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญของเยอรมันตะวันตกก็เป็นไปเช่นเดียวกับญี่ปุ่น กล่าวคือในอนาคตกหากพรรคการเมืองของเยอรมันมีวัตถุประสงค์ที่จะล้มเลิกระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย (ดังเช่นพรรคนาซี) เป็นการคุกคามต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาติและศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญได้แล้ว รัฐสมาชิกสหประชาชาติก็อาจนำเรื่องดังกล่าวไปสู่การพิจารณาขององค์การที่เหมาะสมของสหประชาชาติได้ และถ้าสหประชาชาติเข้าแทรกแซงเยอรมันตะวันตกจะโต้แย้งว่าขัดต่อ ม. ๒(๗) ไม่ได้

ขอยกเว้นหลักการห้ามแทรกแซงอีกกรณีหนึ่งมีผลมาจากบทบัญญัติในสนธิสัญญาสันติภาพต่าง ๆ เช่น The Italian peace treaty เป็นต้น กล่าวคือใน ม. ๑๕ ของสนธิสัญญา

---

^{๓๘} คูร์ตีโอ มาลาปาร์เต, เทคนิครัฐประหาร. แปลจาก Technique de Coup d'Etat, โดยนายจินตา จินตเสรี, พิมพ์ครั้งแรก, พ.ศ. ๒๕๐๐ หน้า ๒๗๔-๓๐๒

บัญญัติว่า อิตาลี่จะไ้มากร การต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองบุคคลทุกคนที่อยู่ในเขตแดนอิตาลี โดยไม่มีความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา การมีซึ่งสิทธิมนุษยชน และ เสรีภาพขั้นมูลฐานรวมทั้งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และการชุมนุม - สาธารณะ ม. ๑๗ แห่งสนธิสัญญาได้บัญญัติว่า รัฐบาลอิตาลีจะต้องไม่ยอมให้องค์การ Fascist กลับฟื้นมาอีก ไม่ว่าจะในทางการเมือง ทางทหาร หรือกึ่งทหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะวิครอนสิทธิของประชาชนอิตาลี บทบัญญัติเหล่านี้ได้ถูกวางขึ้นเพื่อป้องกัน เสรีภาพของประชาชนซึ่งปกติถือเป็นเรื่องภายในในประเทศ แต่ได้ถูกนำมาสู่ขอบเขตการปฏิบัติการของนานาชาติ แม้ว่าในภายหลังรัฐที่เป็นภาคีแห่งสนธิสัญญาสันติภาพเหล่านี้ เช่นอิตาลีจะ เข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติก็ตาม บทบัญญัติในสนธิสัญญาก็จะยังคงใช้บังคับอยู่ และกรณีจำเป็นสหประชาชาติอาจใช้เป็นข้ออ้างสำหรับเข้าแทรกแซง ทั้งนี้เพื่อจะทำให้มีการ เคารพ และรักษาไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐานอย่างจริงจัง

๘. สหประชาชาติกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ

เมื่อได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายอันเป็นพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติการของสหประชาชาติโดยละเอียดแล้ว ก็จะขอกล่าวถึง การปฏิบัติของสหประชาชาติในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ ต่อไป

ผลการปฏิบัติที่แล้มาของสหประชาชาติเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น มีอยู่หลายกรณีด้วยกัน เช่น กรณีรัฐบาลออฟริกาใต้กับนโยบาย Apartheid กรณีจีนคอมมิวนิสต์ ละเมิดสิทธิมนุษยชนของชาวทิเบต, โปรตุเกสกับอาณานิคมในอาฟริกา, กรณีรัฐบาลสหภาพโซเวียตไม่ยินยอมให้หญิงชาวรัสเซียที่สมรสกับชาวต่างประเทศเดินทางออกนอกประเทศกับสามี, กรณีรัฐบาลลูกาเรียและฮังการีละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศของตน เป็นต้น ฉะนั้น ในจำนวนนี้มีปัญหาและก่อกวามยุ่งยากในทางการเมืองระหว่างประเทศมากที่สุดก็คือ

รัฐบาลอาฟริกาใต้กับนโยบาย Apartheid

ประเทศอาฟริกาใต้มีพลเมืองอยู่ประมาณ ๑๖ ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นคนผิวดำซึ่งเป็นคนพื้นเมืองเสีย ๗๐% อีก ๓๐% เป็นคนผิวขาวซึ่งเป็นชาวยุโรปที่ไปตั้งรกรากที่ประเทศนี้เช่นกัน แต่การปกครองประเทศนั้นคนผิวขาวเป็นผู้มีสิทธิปกครองคนเดียว โดยคนผิวดำไม่มีสิทธิใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งที่เป็นคนพื้นเมืองหรืออีกนัยหนึ่งเป็นเจ้าของประเทศนี้มาก่อน

รัฐบาลอาฟริกาใต้ซึ่งประกอบไปด้วยคนผิวขาวล้วน ๆ ได้ตั้งนโยบายขึ้นเรียกว่า Apartheid (อ่านว่า apart-hate) ซึ่งเป็นภาษาอาฟริกันแปลว่าการแบ่งแยก (Separation) หรือต่างคนต่างอยู่ โดยจะไม่มีกรให้สิทธิในทางการเมืองใด ๆ แก่ชาวผิวดำ เพราะถือว่าเป็นคนผิวดำไม่มีความเสมอภาคกับคนผิวขาว และคนผิวขาวพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้คนผิวดำอยู่ในสภาพคลาคลาศปราศจากชีวิตจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดใด ๆ

นโยบาย Apartheid นี้ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในบรรดากฎหมายต่าง ๆ ที่รัฐบาลคนผิวขาวได้บัญญัติออกใช้ เช่น The Bantu (Urban Areas Consolidation) Act No.25 of 1945; The Bantu (Abolition of Passes and Co-ordination of Documents, Act No.67 of 1952; The Bantu Labour (Settlement of Disputes) Act No.48 of 1953; The Bantu Building Workers Act No.27 of 1951; The Workmen's Compensation Act No.30 of 1941; The Bantu Education Act No.47 of 1953; The Extension of University Education Act No.45 of 1959; Proclamation No.333 of -

1 November 1957 ซึ่งประกาศใช้ภายใต้ The Group Areas Act No.

๓๘
of 1957

บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวข้างต้นอาจจำแนกหัวข้อโดยสังเขป เพื่อให้เห็นว่า
รัฐบาลอาฟริกาใต้ทำการ กดขี่บีบบังคับคนผิวดำอย่างไร คือ

เคหะสถาน, ครอบครัวยุ และถิ่นที่อยู่

ชาวอาฟริกันผู้ซึ่งกำเนิดในเมืองโคและอาศัยอยู่ในเมืองนั้นต่อเนื่องกันมาเป็นเวลา
๕๐ ปี แต่โคลซึ่งที่อยู่นั้นไปอาศัยอยู่ที่อื่นชั่วระยะหนึ่งเป็นเวลา ๒ สัปดาห์ ไม่มีสิทธิที่จะกลับ
มาอาศัยยังเมืองที่เกิดใหม่อีก และจะอยู่เกินกว่า ๗๒ ชั่วโมงไม่ได้

ชาวอาฟริกันผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองโคต่อเนื่องกันมาเป็นเวลา ๒๐ ปี และยังคง
อาศัยอยู่ที่นั้นจะไม่มีสิทธิอยู่ในเมืองนั้นเกินกว่า ๗๒ ชั่วโมง ถ้าเขาได้ไปทำงานนอกเมืองนั้น

ชาวอาฟริกันผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองโคต่อเนื่องกันมาตั้งแต่เกิด ไม่มีสิทธิให้บุตรสาว
ซึ่งสมรสแล้ว, บุตรชายซึ่งอายุครบ ๑๘ ปี หลานสาว, และหลานชาย พำนักอยู่กับเขาใน
เมืองนั้นเป็นเวลาเกินกว่า ๗๒ ชั่วโมง

ถ้าชาวอาฟริกันผู้ซึ่งเกิดในเมืองโคและอาศัยต่อเนื่องกันมาเป็นเวลา ๑๘ ปี และ
ในระหว่างนั้นได้ทำงานในนายจ้างคนเดียวกันต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปี ภรรยาของชาว-
อาฟริกันผู้นั้นจะถูกลี้วาระทำผิดอาญา ถ้าพำนักอยู่กับเขาเป็นเวลาเกินกว่า ๗๒ ชั่วโมง
โดยไม่ได้รับอนุญาตให้กระทำเช่นนั้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจคนใดคนหนึ่งมีสิทธิที่จะเข้าไปและค้นภายในระยะเวลาอันสมควร
ทั้งกลางวันและกลางคืน โดยอ้างว่ามีเหตุผลควรสงสัยว่าเด็กชาวอาฟริกันซึ่งอายุครบ ๑๘ ปี
ได้กระทำความผิดอาญาเนื่องจากพำนักอยู่กับบิดาโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ทำเช่นนั้น

๓๘

United Nations office of Public Information, Objective:
Justice (Special issue on Apartheid) Vol. 2 No. 1, January 1970,
pp. 17 - 19

การเคลื่อนไหว

รัฐบาลอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา เวลาใด เวลาหนึ่ง ห้ามชาวอาฟริกันอยู่ในเมืองใดในเวลากลางคืนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เว้นแต่เขาจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากนายจ้างหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ และถ้าได้รับการเรียกร้องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจคนใดก็จะตองนำคำอนุญาตนั้นมาแสดงให้

ชาวอาฟริกันผู้ซึ่งเป็นบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยจะต้องพิมพ์ลายนิ้วมือและไม่อาจลงชื่อของตนให้กับเจ้าพนักงานในกรณีมีคำขอทำสมุดประจำตัว (Reference Book) เว้นแต่เขาจะได้รับใบรับรองยกเว้นให้

การทำงาน

เจ้าพนักงานแรงงานอาจยกเลิกการจ้างแรงงานชาวอาฟริกันซึ่งทำงานในเมืองเวลาหนึ่งเวลาใดก็ได้ ไม่ว่าผู้นั้นจะทำงานมานานแล้วเท่าใด และถึงแม้ว่านายจ้างของเขาจะคัดค้านการเลิกจ้างนี้ก็ตาม ชาวอาฟริกันซึ่งถูกยกเลิกการจ้างแรงงานดังกล่าวอาจถูกขับออกจากเมืองที่เขาทำงานอยู่ และห้ามมิให้เขาเมืองนั้นอีกภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานแรงงานจะกำหนด

ชาวอาฟริกันถูกห้ามมิให้ทำงานในตำแหน่งที่ใช้ฝีมือเกี่ยวกับการก่อสร้างในเมืองของชนอาฟริกันผิวขาว แต่คนผิวขาวอาจถูกจ้างให้ทำงานเกี่ยวกับการก่อสร้างในตำแหน่งที่ใช้ฝีมือในเขต Bantu ในฐานะผู้ควบคุมคนอาฟริกันผิวดำซึ่งทำงานอยู่ที่นั่น

การศึกษา

โรงเรียนสำหรับเด็กอาฟริกันไม่อาจจัดตั้งขึ้นได้ในอาฟริกาใต้ เว้นแต่จะได้อนุมัติโดยรัฐบาลและ Minister of Bantu Education อาจใช้ดุลพินิจปฏิเสธการขึ้นทะเบียนก็ได้

ชาวอาฟริกันซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองและสอนการอ่านและเขียนแก่เพื่อนชาวอาฟริกัน
ภายในบ้านของตนเองโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ถือว่าไคโรกระทำผิดอาญา

ชาวอาฟริกันผิวขาวผู้ซึ่งใช้เวลาบางชั่วโมงของแต่ละสัปดาห์สอนคนรับใช้ผิวดำให้
อ่านหนังสือภายในบ้านของตนเอง ถือว่าไคโรกระทำผิดอาญา

นักศึกษาชาวอาฟริกันผู้ซึ่งเข้าฟัง การบรรยายแถมแต่ครั้งเดียวในมหาวิทยาลัยแห่ง
เคปทาวน์ ถือว่าไคโรกระทำผิดอาญา

การแต่งงาน, การชุมนุม และการสมาคม

ชาวอาฟริกันซึ่งเกิดในเมืองโคและอาศัยอยู่ในเมืองนี้ต่อเนื่องกันเป็นเวลา ๕๐ ปี
ไม่มีสิทธิให้เพื่อนชาวอาฟริกันมาเยี่ยมและอยู่ด้วยกันนานเกินกว่า ๗๒ ชั่วโมง

ชาวอาฟริกันผิวขาวและผิวอ่อนที่คมนาชาในร้านกาแฟรานเดียวกันในอาฟริกาใต้ถือ
ว่าไคโรกระทำผิดกฎหมาย เว้นแต่จะไคโรใบอนุญาตเป็นกรณีพิเศษ

ถ้าชาวเอเชีย (หรือคนผิวเหลืองหรือชาวอาฟริกัน) นั่งบนที่นั่งในสวนสาธารณะ
(มานั่งซึ่งแยกต่างหากสำหรับคนผิวขาวโดยเฉพาะ) โดยประสงค์จะคัดค้านกฎหมาย

Apartheid ถือว่าไคโรกระทำผิดอาญา

ถ้ามีห้องพักรู้อยู่โดยสาร เพียงห้องเดียวในสถานีรถไฟ นายสถานีรถไฟมีอำนาจตาม
กฎหมายที่จะสงวนห้องนั้นไว้สำหรับคนผิวขาวโดยเฉพาะ และถ้าคนผิวอื่นจงใจเข้าไปใน
ห้องนั้นถือว่าไคโรกระทำผิดอาญา

กรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ไม่มีชาวอาฟริกันผู้ใดใคร่บติสิทธิที่จะเช่าถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินในอาฟริกาใต้ และ
รัฐบาลอาฟริกาใต้ในปัจจุบันไม่เคยมีเจตนาจะอนุมัติสิทธิเช่นนั้นแก่ชาวอาฟริกัน แม้แต่ในเขต

Bantu

สิทธิที่จะออกไปและกลับมา

ชาวอาฟริกันไม้อาจออกจากอาฟริกาใต้เพื่อรับทุนเล่าเรียนของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา เว้นแต่จะได้รับการขออนุญาต รัฐมนตรีมหาดไทยอาจปฏิเสธไม่ยอมอนุญาตให้ใด เว้นแต่ผู้ยื่นคำร้องรับรองว่าตนจะออกจากอาฟริกาใต้เป็นการถาวร

หลักแห่งกฎหมาย

ชาวอาฟริกันผู้ซึ่งศาลสั่งให้ออกไปจากเซตใด ๆ ต้องปฏิบัติตามนั้น และไม่มีศาลใดได้รับอำนาจที่จะออกคำสั่งเพื่อป้องกันการออกจากเซตนั้น ๆ ใด ทั้งไม้อาจจะอุทธรณ์หรือดำเนินวิธีการอื่นใดเพื่อหยุดพักหรือผ่อนผันการออกจากเซตเช่นนั้น

เจ้าพนักงานตำรวจ วจยสนายพันตำรวจโทหรือสูงกว่านั้นขึ้นไป ผู้ซึ่งมีเหตุผลที่เชื่อว่าบุคคลใดไม่ยอมให้ข่าวสารแก่ตำรวจเกี่ยวกับผู้ก่อการร้ายแล้ว ก็อาจจับและกักขังผู้นั้นไว้ได้โดยไม่มีกำหนดเวลา

ไม่มีชาวอาฟริกันผู้ใดเข้ารับตำแหน่งจรรยาในการพิจารณาคดีอาญา แม้วผู้ตกเป็นจำเลยนั้นจะเป็นชาวอาฟริกันก็ตาม

ฯลฯ

นโยบายของรัฐบาลอาฟริกาใต้นี้ได้รับการคัดค้านจากชาวอาฟริกันผิวดำซึ่งเป็นผู้ถูกกดขี่และจากชาวอาฟริกันผิวขาวบางกลุ่มอย่างรุนแรง แต่รัฐบาลอาฟริกาใต้อีกได้ปราบปรามบรรดาผู้คัดค้านนี้โดยวิธีรุนแรงเช่นกัน เช่น ใช้กำลังตำรวจเข้าปราบปรามเป็นเหตุให้มีผู้บาดเจ็บล้มตายเป็นเป็นจำนวนมาก และมีการจับกุมตัวไปกักขังหรือจำคุกในฐานะนักโทษการเมืองอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ยังได้ใช้มาตรการพิเศษซึ่งเรียกว่า "Banning orders" ซึ่งสามารถใช้ได้โดยไม่มีขอบเขต เพื่อกำจัดผู้คัดค้านนโยบาย Apartheid วิธีดังกล่าวนี้ทำให้บุคคลจำนวนมากต้องออกจากงานหรือปราศจากอาชีพ และมีผลบีบบังคับให้

บุคคลเหล่านี้ต้องหนีออกจากประเทศไป ปกติ Banning orders นี้มีกำหนดระยะเวลา ๒ หรือ ๕ ปี แต่ปรากฏว่ามีกรณีปิดเวลาออกไปเสมอ บุคคลจำนวนมากถูกจำกัดอย่างเข้มงวดถึง ๑๐ ปีหรือกว่านั้น ต่อมารัฐบาลก็ได้ออกพระราชบัญญัติปราบปรามคอมมิวนิสต์ (The Suppression of Communism Act) ซึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอย่างกว้างขวางและไม่มีขอบเขต ในอันที่จะห้ามบุคคลเข้าไปหรืออยู่ในเขตพื้นที่ใด ๆ เช่น ทองถิ่นของชาวอาฟริกันนิวกัวหรือสำนักงานสหภาพการค้าหรือโรงงานหรืองานพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ห้ามมิให้ออกจากสถานที่ใดหรือท้องที่ใด เช่น ทองถิ่นสำหรับชาวอาฟริกันนิวกัว หรือแฟลต, ห้ามมิให้ติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ (ปกติได้แก่ผู้ที่ถูกห้ามด้วยกัน) ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เช่น สอนหนังสือ, เขียนหนังสือหรือพิมพ์โฆษณา, ห้ามมิให้ต้อนรับบุคคลที่มาจากเยี่ยม (เว้นแต่ทนายความผู้ซึ่งจัดการงานแทนตน) เป็นต้น

ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติได้พากันคัดค้านนโยบายของรัฐบาลอาฟริกาใต้ เพราะเห็นว่าขัดต่อสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และเหยียบย่ำศักดิ์ศรีของการเป็นมนุษย์อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ฮิตเลอร์และพรรคนาซีของเยอรมันได้กระทำกับชาวยิวในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองมาแล้ว ทั้งยังเป็นการละเมิดต่อพันธกรณีซึ่งประเทศอาฟริกาใต้จะต้องปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติอีกด้วย ประเทศที่คัดค้านนี้มีทั้งบรรดา กลุ่มประเทศเสรีประชาธิปไตย, กลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์และกลุ่มประเทศที่ก่อกำเนิดขึ้นซึ่งเรียกว่า Afro-Asian และกำลังมีอิทธิพลอยู่ในทางการเมืองระหว่างประเทศมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศในทวีปอาฟริกาใต้ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์การขึ้นซึ่งเรียกว่า The Organization of African Unity (OAU) องค์การดังกล่าวนี้ได้ประท้วงนโยบาย Apartheid ของประเทศอาฟริกาใต้อย่างแข็งกร้าว เพื่อช่วยเหลือคนนิวกัวในประเทศนั้น จนเป็นเหตุให้เกิดการตั้งเครือข่ายทางการเมืองระหว่างประเทศหลายครั้ง

สหประชาชาติได้พิจารณาเรื่องของประเทศอาฟริกาใต้ ในชั้นต้นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้สืบสวนข้อเท็จจริงแล้วรวบรวมทำความเข้าใจต่อสมาชิกว่านโยบาย Apartheid ในอาฟริกาใต้ดังกล่าวนั้น "ขัดต่อกฎบัตรสหประชาชาติและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน" สมาชิกจึงได้ตั้งข้อสังเกตด้วยความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้กฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งบัญญัติโดยรัฐบาลอาฟริกาใต้ (ตามความเห็นของคณะกรรมการฯ) ว่าเป็นการขัดแย้งต่อพันธะกรณีที่รัฐบาลประเทศนั้นจะต้องปฏิบัติตามกฎบัตร นอกจากนี้ในตอนต้นปี ค.ศ. ๑๙๕๕ สมาชิกยังได้พิจารณาถึงกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งปกติเรื่องเหล่านี้ถือว่าเป็นเรื่องภายในของรัฐนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะสมาชิกเห็นว่ากฎหมายเหล่านั้นขัดกับพันธูติของกฎบัตรในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้กล่าวว่า การกระทำของสมาชิกดังกล่าวเกิดขึ้นตามบุคที่เรียกว่า "การต่อต้านลัทธิอาณานิคม" คือเป็นการแสดงถึงอิทธิพลของประเทศกลุ่ม Afro-Asian เท่านั้น จึงทำให้การวินิจฉัยของสมาชิกในระยะแรก ๆ นี้ปราศจากพื้นฐานทางกฎหมายและมีความไม่แน่นอน

มติของสมาชิกในปีต่อ ๆ มา ได้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกล่าวถึงการปฏิญาณของบรรดาสมาชิกในอนาคตที่จะส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน และแสดงว่านโยบายของประเทศอาฟริกาใต้ขัดต่อ ม. ๒๖ แห่งกฎบัตร

เมื่อมีการลงมติในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ข้อความในมติดังกล่าวแสดงออกว่าสมาชิกได้ถูกเตือนให้เรียกร้องให้ประเทศอาฟริกาใต้ปฏิบัติตาม ม. ๒๖ ทั้งในมติดังกล่าวยังตั้งข้อสังเกตว่าประเทศนี้จะต้องปฏิบัติตามหลักการในกฎบัตร เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ และในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ก็ได้มีการอ้างอิงถึง ม. ๒๖ มากขึ้นรวมทั้งพันธะกรณี ตามที่ระบุไว้ในมาตราดังกล่าวด้วย

๕๐

Resolution 820 (IX)

๕๑

Resolution 917 (IX)

เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๑๙๖๑ ได้มีการลงมติที่สำคัญอีกครั้งหนึ่ง^{๕๒} โดยในมติระบุ
ว่าประเทศอาฟริกาใต้คงใจจะเปิดต่อพันธกรณีของตนของปฏิญญาม. ๕๖ และไม่ยอม
รับไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มตินี้ได้เตือนให้รัฐบาลประเทศดังกล่าวระวังถึง
ขอความใน ม. ๒(๒) แห่งกฎบัตรที่บัญญัติว่า "สมาชิกทั้งหมดจะปฏิบัติตามพันธกรณีแห่ง
กฎบัตรโดยสุจริตใจ" และเรียกร้องให้ประเทศนี้ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามพันธกรณีดังกล่าว
นอกจากนี้ยังเป็นครั้งแรกที่รัฐต่าง ๆ ได้เรียกร้องให้พิจารณาการกระทำแยกกันและร่วมกัน
เพื่อตอบโต้การละเลยก่อนนโยบายเหล่านี้" ดังนั้นมติในขั้นนี้จึงแสดงถึงการแข่งขันประเทศ
อาฟริกาใต้อีกด้วย

มติของสมัชชาในการประชุมสมัยที่ ๑๖^{๕๓} ก็มีความคล้ายคลึงกับมติที่ ๕๑๗ (IX)
มาก ถึงแม้ว่าการใช้ถ้อยคำจะแข่งกว่าวากันก็ตาม มตินี้ได้เร่งเร้าให้รัฐต่าง ๆ ดำเนิน
การตอบโต้นโยบาย Apartheid ของประเทศอาฟริกาใต้ และตั้งข้อสังเกตว่านโยบาย
เหล่านี้ขัดแย้งกับคำปฏิญญาของบรรดารัฐสมาชิกตาม ม. ๕๖ แห่งกฎบัตร เอชไอเปียได้
เรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงดำเนินการต่าง ๆ กับประเทศอาฟริกาใต้ แต่ขอ
เรียกร้องนี้ตกไป สหภาพโซเวียตก็ได้เรียกร้องให้มีการงดส่งอาวุธ และปากีสถานเรียกร้อง
ให้ลดส่งน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ขอเรียกร้องทั้ง ๒ ข้อนี้ตกไป เพราะไม่ได้คะแนนเสียงข้างมาก
๒ ใน ๓

มติครั้งสุดท้าย ๒ มติดังกล่าวนี้จึงแสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ในประเทศอาฟริกาใต้
เสื่อมทรามยิ่งขึ้น สำหรับคณะมนตรีความมั่นคงก็ได้มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยลงมติแสดง
ว่า สถานการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องซึ่งนำไปสู่ความแตกฉานระหว่างชาติ และถ้าปล่อยให้

๕๒

Resolution 1598 (XV)

๕๓

Resolution 1663 (XVI)

เจนนีต่อไปอาจทำให้เกิดอันตรายต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างชาติได้^{๔๔} หรือกล่าว
อีกนัยหนึ่งก็คือ สถานการณ์ดังกล่าวยังไม่เป็นการคุกคามต่อสันติภาพระหว่างประเทศ
(International Peace) เพียงแต่เป็นเรื่องที่สามารถจะถูกคุกคามต่อสันติภาพ
(Potential threat to the peace) เท่านั้น

การลงมติเมื่อต้นปี ๑๙๖๑ ได้ทำให้เห็นถึงทัศนะของสหประชาชาติที่ว่า นโยบาย
Apartheid ของประเทศอาฟริกาใต้ไม่สอดคล้องกับสภาพการ เป็นสมาชิกของสหประชาชาติ
และควรมีการบีบบังคับจากรัฐต่าง ๆ รวมทั้งการตัดความสัมพันธ์ทางการทูตและส่งเสริม
ให้ห้ามการค้าต่อทางเศรษฐกิจ (Boycott) แต่ขอความที่ให้มีการร่วมมือกันเช่นว่านี้ตกไป
เพราะไม่ได้รับคะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓

เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๑ กลุ่มประเทศในทวีปอาฟริกาได้ลงมติในที่ประชุม
คณะกรรมการพิเศษฝ่ายการเมือง (Special Political Committee) ซึ่งมีมติที่มี
ความแข็งแกร่งคือ เรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงพิจารณาขับไล่ออฟริกาใต้
จากการเป็นสมาชิก และเร่งเร้าให้มีการแข่งขันทางการทูตและทางเศรษฐกิจ

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ สมัชชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษขึ้นคณะหนึ่งเพื่อสืบสวนและ
รายงานเกี่ยวกับนโยบาย Apartheid ในอาฟริกาใต้ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากประเทศ
แอลจีเรีย, คอสตาริกา, ฆานา, กินี, ไฮติ, ฮังการี, มาเลเซีย, เนปาล, ไนจีเรีย,
ฟิลิปปินส์ และโชมมาเลีย คณะกรรมการชุดนี้ได้ทำการสืบสวนและรายงานผลต่อสมัชชาเมื่อ
วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๑๙๖๔ ซึ่งมีข้อความพอสรุปได้ดังนี้คือ

รัฐบาลอาฟริกาใต้ได้ดำเนินการทลายอำนาจของสหประชาชาติและยังดำเนิน
นโยบาย Apartheid ของตนต่อไป

ผู้ที่ต่อต้านนโยบาย Apartheid ถูกกักขังหรือจำคุกเป็นจำนวนมาก และคนผิวดำจำนวนมากนับหมื่นคนได้ถูกพรากไปจากที่อยู่ของตนในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ และจากสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้โดยผลของกฎหมายที่ชื่อว่า Group Area Act

รัฐบาลแอฟริกาใต้ได้ปรับปรุงกำลังทหารและตำรวจให้มากยิ่งขึ้น และได้ประกาศถึงแผนการขยายกำลังทหาร กล่าวคือ โรงงานผลิตอาวุธของแอฟริกาใต้ได้เพิ่มการผลิตถัง, กระสุนปืน, ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และอาวุธชนิดต่าง ๆ รวมทั้งจรวดนำวิถี ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ - ๗๖ งบประมาณทางทหารของประเทศนี้มีจำนวนถึง ๑๗.๕ ล้านดอลลาร์ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๑๙๖๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของแอฟริกาใต้ได้ชี้ให้เห็นถึงโครงการกำลังทหารใน ๕ ปีข้างหน้าว่ามีค่าใช้จ่ายถึง ๒,๓๔๔ ล้านดอลลาร์

รัฐบาลแอฟริกาใต้ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศฝรั่งเศส โดยให้เครื่องบิน, เรือค้ำน้ำ แก่แอฟริกาใต้ และช่วยปรับปรุงการใช้อาวุธจรวดชนิดจากพื้นดินสู่อากาศ ในขณะที่รัฐบาลแอฟริกาใต้ยังได้ประกาศถึงแผนการณ์การร่วมมือทางทหาร กับประเทศอื่น ๆ อีกด้วย

คณะกรรมการฯ เห็นว่าการสร้างกำลังทหาร เช่นว่านี้เป็นการคุกคามต่อสันติภาพ คือ ทำให้ประเทศนี้กล้าขจัดขึ้นต่อมติของสหประชาชาติ และใช้กำลังทหาร เข้าแทรกแซงเพื่อปราบปรามการเคลื่อนไหวเรียกร้องอิสรภาพในโรดีเชียใต้ และเพื่อช่วยโปรตุเกสในการทำสงครามอาณานิคมของชนในทวีปแอฟริกา และเพื่อคุกคามต่อรัฐเอกราชอื่น ๆ ในทวีปแอฟริกา

คณะกรรมการฯ เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจกับการคุกคามต่อสันติภาพในแอฟริกาใต้ และชี้ให้เห็นว่าแอฟริกาใต้ได้กลายเป็นหน่วยกลางสำหรับลัทธิอาณานิคมและการแบ่งเชื้อชาติในย่านนี้ และเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและอำนาจของสหประชาชาติ

คณะกรรมการ เห็นว่าตามพิธีสหประชาชาติได้เคยวางแนวต่อต้านนโยบาย Apartheid ของแอฟริกาใต้ไว้ ๓ ประการคือ

๑. ห้ามส่งอาวุธ (Armsembargo) และการห้ามการค้าต่อทางเศรษฐกิจและมาตรการอื่น ๆ เพื่อหาทางให้รัฐบาลแอฟริกาใต้ยกเลิกนโยบาย Apartheid โดยสันติวิธี และปฏิบัติตามพันธระกรณีที่อยู่ในกฎบัตร

๒. ให้ความช่วยเหลือทางกำลังใจ ทางการเมืองแก่ประชาชนที่ถูกกดขี่ในประเทศนั้น ในการต่อสู้เพื่อสิทธิอันไม่อาจโอนกันได้ของพวกเขา

๓. เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและช่วยเหลือความพยายามต่าง ๆ เกี่ยวกับ Apartheid และบรรเทาการถูกกดขี่ทางสภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

คณะกรรมการ เห็นว่ามาตรการนี้ยังเหมาะสมอยู่ แต่ที่ได้ผลไม่เป็นที่พอใจก็เนื่องจากประเทศที่เป็นผู้ค้าขายรายสำคัญ ๆ กับแอฟริกาใต้ไม่ปฏิบัติตามมติของสมัชชาและคณะมนตรีความมั่นคงและยังให้ความช่วยเหลือแก่แอฟริกาใต้อีก

คณะกรรมการ ได้ทำคำแนะนำแก่สมัชชาว่าควร จะให้ความช่วยเหลือแก่องค์การและสถาบันต่าง ๆ ของ OAU เช่น ให้อาหาร เสื้อผ้า ยา และอุปกรณ์ในการศึกษา เผยแพร่ข่าวสาร การต่อสู้ของบรรดาผู้ที่ถูกกดขี่ ออกหนังสือเดินทางและให้งานทำแก่ผู้อพยพจากแอฟริกาใต้ เรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงพิจารณาปัญหา Apartheid โดยรีบด่วน และถือเป็นเรื่องสำคัญอันดับหนึ่งเพื่อใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพ เช่น ห้ามขนส่งอาวุธ, ให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ระงับการช่วยเหลือด้านการเงินและเทคนิคต่าง ๆ ที่บริษัทในประเทศของตนได้ให้กับแอฟริกาใต้ เป็นต้น ฯลฯ

สมัชชาได้พิจารณา รายงานและความเห็นของคณะกรรมการพิเศษดังกล่าวแล้วและ

โคลงมติเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๘^{๔๕} ซึ่งในมติดังกล่าวสมัชชาได้
 แสดงความเห็นอีกครั้งหนึ่งว่า "นโยบายและการกระทำของรัฐบาลอาฟริกาใต้
 นั้นขัดต่อพันธะกรณีของรัฐธรรมนูญสหประชาชาติ และก่อการคุกคามต่อสันติภาพและ
 ความมั่นคงระหว่างประเทศอย่างยิ่ง"

มตินี้ "ได้เรียกร้องให้รัฐทั้งหมดและองค์การต่าง ๆ เพิ่มความช่วยเหลือ
 แก่การเคลื่อนไหวภายในประเทศของประชาชนผู้ถูกกดขี่ในอาฟริกาใต้ ซึ่งต่อต้าน
 นโยบาย Apartheid ชักนำให้คณะมนตรีความมั่นคงสนใจต่อสถานการณ์คับขัน
 ในอาฟริกาใต้และแนะนำให้คณะมนตรีพิจารณาปัญหา Apartheid อย่างรีบด่วน
 อีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพต่าง ๆ รวมถึงมาตรการในหมวดที่
 ๗ แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ เพื่อขจัดการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่าง
 ประเทศอันสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ดังกล่าว"

นอกจากนี้ยัง "ได้เรียกร้องให้เลขาธิการสหประชาชาติและบรรดา
 รัฐสมาชิกเพิ่มการเผยแพร่ซึ่งข่าวสารเกี่ยวกับปัญหา Apartheid ของรัฐบาล
 อาฟริกาใต้อีกด้วย"

และในวันเดียวกันนั้นสมัชชาได้โคลงมติอีกมติหนึ่ง^{๔๖} มติดังกล่าวนี้ "ประนาม
 รัฐบาลแห่งอาฟริกาใต้ในการที่รัฐบาลนั้นปฏิเสธไม่ปฏิบัติตามมติของสมัชชาและมติของคณะ
 มंत्रीความมั่นคง ซึ่งเรียกร้องให้หยุดการกดขี่ประชาชนทั้งหมดที่คัดค้านนโยบายApartheid

---

๔๕

Resolution 2506 B (General Assembly Again Condemns
 Apartheid, Urges Aid to Oppressed People)

๔๖

Resolution 2506 A (General Assembly Calls for Liberation
 of all Opponents of Apartheid Policies)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่ชื่อว่า Terrorism Act, 1967 และเรงเรารัฐทั้งหมด และองค์การต่าง ๆ ให้ใช้ความพยายามเพื่อช่วยเหลือบรรดานักโทษการเมืองและบุคคลที่ถูกกักขังทรมานเนื่องมาจากคตินโยบาย Apartheid"

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๗๐ คณะมนตรีความมั่นคงได้ลงมติอีกครั้งหนึ่ง ในมติที่ได้อธิบายนโยบาย Apartheid และมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลแอฟริกาใต้กระทำอยู่ และกำลังเผยแพร่นโยบายเหล่านี้ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน รับรองการต่อสู้อย่างถูกต้องตามกฎหมายของประชาชนที่ถูกกักขังในแอฟริกาใต้ ซึ่งต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางการเมืองตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติและในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน คณะมนตรีฯ เชื่อว่าสถานการณ์อันมีผลมาจากการดำเนินนโยบาย Apartheid และการสะสมกำลังทหารและกำลังตำรวจในแอฟริกาใต้โดยการได้มาซึ่งอาวุธ ระเบิดและอุปกรณ์หรืออะไหล่ที่ใช้ในทางทหารจากรัฐสมาชิกสหประชาชาติหลายรัฐ และจากการสร้างภายในโรงงานของแอฟริกาใต้เอง ทั้งนี้โดยได้รับลิขสิทธิ์จากรัฐสมาชิกบางรัฐนั้น สามารถถูกคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ (constitutes a potential threat to international peace and security), คณะมนตรีฯ ได้ประกาศการละเมิดต่อการห้ามการขนส่งอาวุธซึ่งได้มีขึ้นตามมติที่ ๑๘๑ (๑๙๖๓), ๑๘๒ (๑๙๖๓) และ ๑๙๑ (๑๙๖๔) และเรียกร้องให้รัฐทั้งหมดสนับสนุนการห้ามการส่งอาวุธแก่แอฟริกาใต้ โดยไม่มีเงื่อนไขและไม่มีการสงวนสิทธิ์ใด ๆ และหยุดการส่งอะไหล่ยานพาหนะและอุปกรณ์ทางทหารแก่แอฟริกาใต้, ถอนลิขสิทธิ์ทางทหารที่ให้แก่รัฐบาลแอฟริกาใต้หรือแก่บรรดาบริษัทในประเทศนั้นเพื่อสร้างอาวุธ เครื่องบิน และเรือรบหรือยานพาหนะทางทหารอื่น ๆ และห้ามการลงทุนหรือช่วยเหลือทางเทคนิคเพื่อการนั้นควย ฯลฯ

๕๗

Resolution 282 (1970) (Security Council Condemns

Violations of Arms Embargo Against South Africa)

ปัญหาโปรตุเกสกับอาณานิคมในอาฟริกา

เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๐ สหประชาชาติได้ประกาศหลักการให้เอกราช (Declaration on Granting of Independence, 1960) แต่ปรากฏว่าโปรตุเกสซึ่งมีอาณานิคมอยู่ในอาฟริกาหลายแห่ง คือ Angola, Guinea และ Mozambique ได้ปฏิเสธที่จะให้เอกราชแก่อาณานิคมเหล่านั้น บรรดาชาวพื้นเมืองซึ่งเป็นคนผิวดำได้เรียกร้องขอเอกราชจากโปรตุเกส แต่รัฐบาลโปรตุเกสได้ใช้กำลังทหารปราบปรามคนเหล่านั้นอย่างทารุณ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันโปรตุเกสเป็นประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนัก จึงต้องการตั้งรกรากและใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากอาณานิคมของตน เช่น มีการบังคับใช้แรงงานเกณฑ์คนงานออกนอกประเทศ และการเก็บเกี่ยวพืชผลต่าง ๆ ในอาณานิคม ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและเป็นการกระทำในรูปของบริษัทต่าง ๆ

ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ประณามการกระทำของโปรตุเกสเช่นว่านี้เป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Crime against humanity) และได้รับความสนใจจากบรรดารัฐสมาชิกสหประชาชาติโดยเฉพาะประเทศกลุ่ม Afro-Asian

ต่อมาในเดือนมีนาคม ๑๙๖๑ ได้เกิดความไม่สงบในแองโกลา และประเทศไลบีเรีย ได้นำเรื่องนี้มาเสนอแก่คณะมนตรีความมั่นคง แต่โปรตุเกสอ้างว่าแองโกลานั้นเป็นส่วนหนึ่งของโปรตุเกสและไม่ใช่ดินแดนที่จะปกครองเองได้ ดังนั้นรัฐสมาชิกสหประชาชาติจึงเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน (Committee of Inquiry) (เสนอโดยอังกฤษ, ไลบีเรีย และอียิปต์) และเร่งเร้าให้โปรตุเกสพิจารณาแก้ไขเรื่องนี้ แต่ขอเสนอตั้งกล่าวได้รับการปฏิเสธทั้ง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา (ถูกปฏิเสธด้วยคะแนนเสียง ๕ ต่อ ๐ งดออกเสียง ๖ ขาดเสียงที่จะสนับสนุน ๗ เสียง และการออกเสียงของสหรัฐครั้งนี้ยังแสดงถึงการเลิกคว่ำบาตรออกเสียงในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอาณานิคมอีกด้วย)

ต่อมาเรื่องนี้ได้ถูกนำมาพิจารณาโดยสมัชชาและมีการลงมติโดยมีเสียงคัดค้านเพียง ๒ เสียง (คือ สเปน และอาฟริกาใต้ ส่วนโปรตุเกสไม่มาร่วมประชุม และมีผู้งดออกเสียง ๗ เสียง) มตินี้เรียกร้องให้มีการปฏิบัติตามมติของสมัชชาที่เกี่ยวกับอาณานิคม และย้ำว่าการเข้าครอบครองอาณานิคมโดยคนต่างดานั้นเป็นการปฏิเสธไม่ยอมรับสิทธิมนุษยชน และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนขึ้น ทำการไต่สวนข้อเท็จจริงและรายงานต่อสหประชาชาติ^{๔๘}

ก่อนที่จะได้รับรายงานจากคณะกรรมการฯ ดังกล่าว คณะมนตรีความมั่นคงก็ได้พิจารณาเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่งเมื่อเดือนมิถุนายน ๑๙๖๑ ในครั้งนี้คณะมนตรีฯ ได้ลงมติรับรองหลักการของสมัชชา และกล่าวถึงหลักการต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับมติของสมัชชา โดยเรียกร้องให้โปรตุเกสยกเลิกมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้บีบบังคับชาวพื้นเมืองในแองโกลาอย่างฉับพลัน แต่มติดังกล่าวแทนที่จะระบุว่าสถานการณ์เช่นนี้ "เป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างชาติ" กลับถูกแก้ไขให้เป็นว่า "สามารถเป็นอันตรายต่อการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างชาติ" ทั้งนี้ตามนัยมติดังกล่าว สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นเพียงแต่กระทบกระเทือนต่อสันติภาพอย่างรุนแรงและเกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ ยังไม่อยู่ในขอบข่ายของมาตรา ๓๙ แห่งกฎบัตรซึ่งให้มีการใช้มาตรการ เพื่อบีบบังคับอย่างจริงจัง

^{๔๘} Resolution 1514 (XV)

^{๔๙} Resolution 1603 (XV)

^{๕๐} Resolution 8/4835

ในสมัยประชุมที่ ๑๗ สมัชชาทั่วโลกมติประนามการกระทำของโปรตุเกสในแองโกลา และกล่าวว่า "การทำสงครามอาณานิคม" โดยรัฐบาลโปรตุเกสนั้น "เป็นที่มาแห่งการขัดกันและความตึงเครียดระหว่างประเทศซึ่งกระทบกระเทือนต่อสันติภาพและความมั่นคงของโลกเป็นอย่างยิ่ง" มตินี้ได้เร่งเร้าให้โปรตุเกสไ้มาตรการอันใดอันหนึ่งเพื่อแก้ไขสถานการณ์อันเลวร้ายนั้น และเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ปฏิเสธไม่ยอมให้ความช่วยเหลือโปรตุเกส ซึ่งอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บีบบังคับขึ้นเมืองในแองโกลารวมทั้งการส่งอาวุธไปให้ความช่วยเหลือ สมัชชาได้เรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงพิจารณาไ้มาตรการแข่งขันเพื่อทำให้โปรตุเกสยินยอมตามมติของสหประชาชาติ^{๕๑} โดยสมัชชาได้เปิดทางไว้ว่า คณะมนตรีฯ พิจารณาเห็นว่าสถานการณ์นั้นเป็นการคุกคามต่อสันติภาพมากกว่าที่จะเป็นการกระทบกระเทือน หรือเป็นที่มาแห่งความตึงเครียดระหว่างประเทศแล้ว คณะมนตรีฯ ก็อาจทำคำแนะนำตาม ม. ๓๕ ได้

ปัญหาธิเบต

ธิเบตเป็นดินแดนที่มีภูเขาล้อมรอบ มีประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง คือ อินเดีย เนปาล และจีน แต่เดิมมาธิเบตไม่เอาใจใส่กับโลกภายนอก ในการปกครองนั้นมีมืองค์คาโลลามะทรงฐานะประมุขแห่งนิกายสงฆ์ในพระพุทธศาสนาและเป็นผู้นำของชาวธิเบต เมื่อปีก่อน พ.ศ. ๒๔๕๔ คาโลลามะกับจักรพรรดิจีนเคยมีสัมพันธกันในส่วนตัวอย่างใกล้ชิด และติดต่อกันในฐานะร่วมศาสนาเดียวกัน แต่ความรู้สึกของจีนนั้นถือว่าธิเบตมิใช่เป็นชาติเสมอกับตนคงมีฐานะเป็นเพียงเมืองออกของตนเท่านั้น

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ จีนได้ยกทัพมาตีธิเบต จึงทำให้ทั้งสองประกาศขาดไมตรีต่อกัน ครั้น พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๕๕ องค์คาโลลามะที่ ๑๓ ทรงประกาศอิสรภาพ และทางจีนก็เกิด

ปฏิวัติใหญ่ ธิเบตจึงอยู่ใต้อิทธิพลเรื่อยมาและไม่ยอมรับอธิปไตยจากจีน ต่อมา พ.ศ. ๒๔๔๗
 อังกฤษได้ผลักดันให้ธิเบตทำสัญญากับจีนไม่ให้จีนมาบุกรุก โดยยอมให้จีนมีผู้แทนมาอยู่ประจำ
 กรุงลาซาอันเป็นเมืองหลวงของธิเบต แต่สัญญาดังกล่าวนั้นจีนไม่ได้ลงนามแต่อย่างใดและ
 ธิเบตถือว่าตนเองมีอธิปไตยโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายทุกประการ ภายหลังเมื่อจีนกลายเป็นจีน
 คอมมิวนิสต์ ธิเบตเห็นวาทะคอมมิวนิสต์เป็นศัตรูของพระพุทธศาสนา จึงตัดความสัมพันธ์ทาง
 การทูตกับจีน ผู้แทนจีนประจำกรุงลาซาจึงต้องเดินทางกลับประเทศตนเองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๔๘๓ จีนคอมมิวนิสต์ส่งทหารเข้ามาในธิเบตเพื่อให้อธิเบตยอม
 เข้าเป็นส่วนหนึ่งของจีนคอมมิวนิสต์ แต่โดยที่ธิเบตถือว่าโดยเชื้อชาติก็คื โดยวัฒนธรรมและ
 ภูมิศาสตร์ก็คื ตนห่างไกลกับจีนมากนัก ฉะนั้น เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๓ รัฐบาลธิเบต
 จึงได้ส่งหนังสือถึงเลขาธิการสหประชาชาติขอรับให้สหประชาชาติช่วยเหลือธิเบต แต่คณะ
 กรรมการกลางของสมัชชาซึ่งประชุมกันเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๓ ได้ลงมติว่า ให้
 เลื่อนการพิจารณาคำขอของเอลซัลวาโดร์ในข้อที่ว่า "ธิเบตถูกกองทัพต่างประเทศ
 บุกรุก" โดยคณะกรรมการกลางให้เหตุผลว่า ทั้งนี้เพื่อประเทศที่เกี่ยวข้องของตกลงกันได้เอง
 โดยสันติ ดังนั้นธิเบตจึงต้องส่งกำลังทหารของตนเข้าสู่รบกับทหารจีนคอมมิวนิสต์ตามลำพัง
 แต่กองทัพธิเบตต้องพ่ายแพ้กองทัพทหารจีนคอมมิวนิสต์ ธิเบตจึงต้องส่งผู้แทนไปปักกิ่งเพื่อ
 เสนอสัญญา ๑๗ ข้อ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๘๔

เดือนมีนาคม ๒๕๐๒ องค์การโลดามะไดลีย์เข้าสู่ประเทศอินเดียพร้อมด้วยชาว
 ธิเบตจำนวนมากซึ่งลี้ภัยเข้าไปอยู่ในภูฏาน เนปาล สิบิม และอินเดีย ทั้งนี้เพราะไม่สามารถ
 ทนต่อการถูกกดขี่กระทำทารุณจากจีนคอมมิวนิสต์ได้ พฤติการณ์ของจีนคอมมิวนิสต์เช่นว่านี้
 ปรากฏหลักฐานจากรายงานของคณะกรรมการนิสิตศาสตรสากล (International
 Commission of Jurists) ซึ่งเป็นสถาบันอิสระประกอบด้วยผู้พิพากษา ทนาย และ
 อาจารย์วิชากฎหมาย มีสมาชิกถึงสามหมื่นคนจาก ๕๐ ประเทศ คณะกรรมการนี้

มีหน้าที่ที่จะรักษาไว้ซึ่งหลักแห่งกฎหมาย (Rule of Law) และพยายามเรียกร้องสิทธิ
 มหชนในหอทานการละเมิดหลักดังกล่าวคณะกรรมการฯ ได้เขียนรายงานนี้จากเอกสาร
 ทั้งฝ่ายจีนและทิเบต และส่งผู้อำนวยการของตนเองให้ไปสอบสวนผู้ลี้ภัยชาวทิเบตแล้วให้ขอ
 รายงานของตนว่า "The Question of Tibet and The Rule of Law" และ
 "Tibet and The Chinese People's Republic" ออกเป็นหนังสือพิมพ์เพื่อเผยแพร่
 ให้ชาวโลกได้ทราบถึงเหตุการณ์ในทิเบต ในรายงานดังกล่าวสรุปได้ว่า ชาวทิเบตถูกฆ่า
 ตายเป็นเรือนหมื่น ทั้งนี้เพราะถูกส่งไปยังทอทานคอมมิวนิสต์หรือเก็บเงินไว้มากหรือมี
 ตำแหน่งดี แต่ส่วนใหญ่ถูกฆ่าเพราะไม่ยอมละพระศาสนาตั้งเดิม วิธีการฆ่านั้นกระทำอย่าง
 ทารุณเพราะมีการยิงเป้า ครึ่งกับไม้กางเขน เผาทั้งเป็น กัดน้ำ แขนงคอ หรือปล่อยให้หอด
 อากาศ ฯลฯ และเป็นการฆ่าต่อหน้ามหาชนเพื่อให้เพื่อนบ้านดูเป็นเยี่ยงอย่าง ทั้งหญิงทั้งชาย
 ถูกฆ่าในขณะที่คนในครอบครัวต้องมาคอยดู และมีการบังคับให้ลูกเล็ก ๆ ยิงพ่อแม่ สำหรับ
 ลามะนั้นถูกกล่าวหาว่ามากกว่าเพื่อน คือ จีนคอมมิวนิสต์หาว่าลามะไม่ทำประโยชน์แก่แรงงาน
 คนอื่นจึงทรงmaniให้ไถนา ให้อาหาร ถ แล้วปล่อยให้หอด ฯลฯ ตาย นอกจากการฆ่าแล้ว จีนก็ยัง
 จำคุกชาวทิเบตและเอาไปอยู่ค่ายกักกัน เป็นเหตุให้ต้องเสียชีวิตเป็นจำนวนมากเพราะถูก
 ทรมาณ ถูกบังคับให้ทำงาน บางทีฆ่าตัวตายเพราะทนสภาพดังกล่าวไม่ไหว เด็ก ๆ นับเป็น
 จำนวนพัน ๆ ตั้งแต่ทารกถึงนมจนอายุ ๑๒ ปี ถูกนำตัวไปจากบิดามารดาโดยไม่มีวันเห็นหน้า
 กันได้อีก ถ้าบิดามารดาซัดซิ่นก็จะถูกจำคุกหรือถูกฆ่า นอกจากนี้จีนคอมมิวนิสต์ยังทำลายวัดวา
 อารามเป็นจำนวนมาก และส่งลามะไปทำงานกรรมกรตามค่ายกักกันโดยเชื่อว่าถ้าไม่ละ -
 พรหมจรรย์จะฆ่าพร้อมกับแปรสภาพของวัดให้เป็นโรงทหารและคอกม้า

ตามหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏ คณะกรรมการฯ ได้ลงมติว่าจีนคอมมิวนิสต์กระทำ
 ผิดฐาน "ทำอาชญากรรมอันหนักที่สุดเท่าที่บุคคลใดหรือชาติใดจะกระทำได้" กล่าวคือจงใจ
 ทำลายชาติทั้งชาติ "จงใจล้างผลาญทั้งชาติหรือส่วนหนึ่งของชาติและศาสนา"

คณะกรรมการบริหารของสมัชชาได้มีการพิจารณาปัญหา^{๕๑}นี้ในสมัยประชุมที่ ๑๔ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้วมีการลงคะแนนว่าจะพิจารณาคำร้องของริเบตหรือไม่ ผลปรากฏว่าที่เห็นควรมี ๑๑ เสียง คัดค้าน ๕ เสียง ไม่ออกเสียง ๔ แคมเปญรส์เรียกกล่าวหาว่าคณะกรรมการฯ ดำเนินการฉิกระเบียบ และแคมเปญรส์โคโลดาเวียโคเรียกรອງให้ลงคะแนนใหม่ คราวนี้มีผู้เห็นควรมี ๑๒ ไม่ออกเสียง ๖ เรื่องจึงถูกนำเสนอสมัชชาพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔๓๔ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๒ สมัชชาพิจารณาแล้วลงมติ (ด้วยคะแนนเสียงเห็นควรมี ๔๕ ไม่เห็นควรมี ๕ ไม่ออกเสียง ๒๖) มีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า "ขอให้คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของปวงชนซึ่งมีอยู่ในกฎบัตรและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สิทธิของมนุษย์และเสรีภาพของมนุษย์นั้นชาวริเบตมีไม่น้อยกว่าชาติอื่น ๆ กล่าวคือยอมรวมถึงเสรีภาพในทางส่วนตัวและในทางศาสนาอันจะแบ่งกันไม่ได้ วัฒนธรรมและศาสนาของริเบตผิดแผกแตกต่าง เป็นของตนเองและปกครองตนเองเรื่อยมา สมัชชามีความวิตกกังวลที่มีรายงาน รวมทั้งคำแถลงการณ์จากองค์การโลดามะว่า สิทธิและเสรีภาพของชาวริเบตถูกจำกัดจนคว่ำการไขก้าง สมัชชาขอประณามผลของเหตุการณ์เพิ่มวิกฤติการณ์ให้เกินนานาชาติที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ของสูญเสียไปและเรียกร้องให้เคารพสิทธิมนุษยชนของชาวริเบตและศาสนาประเพณีอันพิเศษของริเบต"^{๕๒}

น่าสังเกตว่ามติของสมัชชาดังกล่าวนั้นไม่ได้กล่าวถึงประเทศจีนคอมมิวนิสต์อย่างชัดแจ้ง และไม่มีผลอะไรต่อจีนคอมมิวนิสต์ ส่วนทางสหประชาชาตินั้นกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ทางโซลิตีของตนลงคะแนนสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์ และสมาชิกสหประชาชาติส่วนมากยังถือว่า กรณีริเบตเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสงครามเย็น ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้เป็นอยู่ทั่วไปในโลก ครั้นต่อมาเมื่อคณะกรรมการนิศาสตร์สากลได้พิมพ์รายงานเกี่ยวกับริเบตออกเป็นครั้งที่ ๒

จึงได้มีการ เสนอเรื่องนี้ต่อสมัชชาอีกครั้งหนึ่ง โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มประเทศ Afro-Asian ประเทศไทยและมาเลเซียเป็นผู้เสนอญัตติเรื่องนี้โดยมีโอรแลนค์เป็นผู้สนับสนุน เอลซัลวาดอร์ กัรพอมที่จะสนับสนุน รวมด้วย แต่ขณะนั้น เหตุการณ์ในอาฟริกาได้ถึงความสนใจจากสหประชาชาติมากกว่า สมัชชาจึงเลื่อนวาระการอภิปรายเรื่องอิเบคไป ทุกวันจนถึงสมัยการประชุม

ครั้นเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๐๓ องค์การโลดามะได้มีหนังสือถึงเลขาธิการสหประชาชาติ ร้องเรียนถึงการกระทำของจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งบุกรุกอิเบคและกระทำทารุณกรรมต่อชาวอิเบค พร้อมกับขอให้เลขาธิการสหประชาชาตินำคำร้องนี้เสนอต่อสหประชาชาติเพื่อพิจารณา สมัชชาสหประชาชาติจึงได้อภิปรายปัญหาอิเบคกันขึ้นอีกในสมัยประชุมครั้งที่ ๑๖ และลงมติเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม (ด้วยคะแนนเสียงเห็นด้วย ๕๖ ไม่เห็นด้วย ๑๑ ไม่ออกเสียง ๒๙) โดยอ้างถึงมติที่ ๑๓๕๓ (๑๔) วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๒ ในปัญหาอิเบค มติของสมัชชามีข้อความแสดงความวิตกกังวลในเรื่องที่ยังคงเป็นไปในอิเบคอันรวมถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนของชาวอิเบค รวมทั้งการกีดกันวัฒนธรรมและศาสนาอันเป็นเอกเทศของชาตินั้น อันมีมานาน สมัชชาพิจารณาว่า เหตุการณ์ครั้งนี้ละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพอันปรากฏอยู่ในกฎบัตรสหประชาชาติ รวมทั้งหลักทั่วไปของประชาชนและสหประชาชาติเลือกวิถีทางของตนเอง ทั้งยังเป็นการเพิ่มวิกฤติการณ์ขึ้นในนานาชาติ ก่อให้เกิดภัย สหประชาชาติจึงเรียกร้องให้เลิกการกระทำที่ทำให้เบียดเบียนสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ตลอดจนการเลือกวิถีทางของตนเอง พร้อมทั้งตั้งความหวังว่า รัฐสมาชิกคงจะทำการ เพื่อใหม่ที่มีผลอย่างจริงจัง

๕๓

Resolution 1723 (XVI)

๕๔

รายละเอียดของความสัมพันธ์ระหว่างอิเบคกับจีน และพฤติกรรมที่จีนคอมมิวนิสต์ได้กระทำต่อชาวอิเบคนั้น อ่านได้จากหนังสือชื่อ "แผ่นดินและประชากรของข้าพเจ้า" ซึ่งนายสุลตัน กิวัร กษ โดแปลมาจากพระอัครวิบระวัติขององค์การโลดามะ, พิมพ์ครั้งที่สอง, สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, พ.ศ. ๒๕๑๐ (ผู้เขียน)

ปัญหา รัฐบาลสหภาพโซเวียตกับหญิงชาวรัสเซีย

เรื่องนี้เกิดขึ้นเนื่องจาก รัฐบาลสหภาพโซเวียตได้ปฏิเสธไม่ยอมให้หญิงชาวรัสเซีย ที่สมรสกับชาวต่างประเทศ ที่เป็นบุคคลธรรมดา และที่เป็นนักการทูตต่างประเทศ เดินทางตามสามีออกนอกประเทศ

สมัชชาได้พิจารณานี้ขึ้นในขณะที่ รัฐบาลสหภาพโซเวียตได้โต้แย้งอำนาจของ สมัชชา โดยอ้างว่าเรื่องนี้ตกอยู่ในเขตอำนาจภายในของตน แต่สมัชชาไม่รับฟังข้ออ้าง ของรัฐบาลสหภาพโซเวียตและไต่ถามคดีในเรื่องนี้^{๕๕} มติทำให้เกิดฐานะแตกต่างกัน ระหว่างหญิงชาวรัสเซียที่สมรสกับชาวต่างประเทศที่เป็นบุคคลธรรมดา กับที่สมรสกับนัก การทูตต่างประเทศ กล่าวคือ สมัชชาถือว่า การหน่วงเหนี่ยวหญิงชาวรัสเซียที่สมรสกับชาว ต่างประเทศที่เป็นบุคคลธรรมดานั้นขัดต่อ ม.๑(๓) และ ม.๕๕(ค) แห่งกฎบัตร แต่การ หน่วงเหนี่ยวภรรยา นักการทูตนั้นเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎบัตร (โดยไม่อ้างว่าเป็นกฎบัตรใน ส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมาตราหนึ่งมาตราใดโดยเฉพาะ) และน่าจะเป็นการทำให้เสีย มิตรภาพระหว่างประเทศและฝ่าฝืนต่อธรรมเนียมปฏิบัติในทางการทูต และมติได้แนะนำ ให้รัฐบาลสหภาพโซเวียตเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นเสีย

ปัญหา นุกาเรียและฮังการี

ในสมัยประชุมที่ ๓ สมัชชาสหประชาชาติได้มีโอกาสพิจารณาเรื่องสิทธิมนุษยชน ในนุกาเรียและฮังการี ซึ่งออสเตรเลียและโบลีเวียเป็นผู้เสนอให้พิจารณา โดยระบุว่า มาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลของนุกาเรียและฮังการีได้ปฏิบัติต่อ Cardinal Mindszenty และพระชั้นราชาคณะอื่น ๆ นั้นละเมิดต่อบัญญัติในกฎบัตรที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและ

มาตราต่าง ๆ ในสนธิสัญญาสันติภาพ ๑๙๔๖ (The Peace Treaties of 1946) ซึ่ง
อิตาลี ภูมาเนีย บุลกาเรีย อังกฤษ และฟินแลนด์ ได้ทำขึ้นโดยขอความในสนธิสัญญาไคยูม๊ก
ว่า รัฐบาลที่จะดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองบุคคลทุกคนในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้น
มูลฐาน รวมทั้งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพิมพ์โฆษณา การนับถือศาสนา และ
ความคิดเห็นทางการเมือง ฯลฯ ในเขตอำนาจของตน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่อง
เชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา ฯลฯ ประเทศกลุ่มคอมมิวนิสต์ได้โต้แย้งการพิจารณาของ
สมัชชาว่า เรื่องนี้โดยสาระสำคัญแล้วอยู่ในเขตอำนาจภายในของบัลกาเรียและอังกฤษ
รัฐบาลของทั้งสองประเทศ (ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้เป็นสมาชิกสหประชาชาติ) ใ้รับเชิญให้มา
ร่วมในการ ประชุมด้วย แต่โดยปฏิเสธคำเชิญและไม่ยอมรับอำนาจของสหประชาชาติ ทั้งนี้โดย
อ้าง ม. ๒(๗) แห่งกฎบัตร

อย่างไรก็ดีสมัชชาไม่ยอมรับฟังข้ออ้างเรื่อง ม. ๒(๗) และไคลงมติ^{๕๖} (ด้วย
คะแนนเสียง ๓๔ ต่อ ๖ ไม่ออกเสียง ๕) เรียกร้องให้ประเทศทั้งสองยุติการ กระทำเช่น
ว่านั้เสีย โดยอ้างถึงบทบัญญัติในกฎบัตรที่ ม. ๑(๓) ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและบทบัญญัติ
ในสนธิสัญญาสันติภาพ (The Peace Treaties of 1946)

ในสมัยประชุมต่อมาได้มีเรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นอีก คราวนี้ได้มีการร้องเรียนว่า
ภูมาเนียร่วมกับบัลกาเรียและอังกฤษละเมิดสิทธิมนุษยชน สหประชาชาติได้เชิญภูมาเนียมา
ร่วมในการพิจารณา แต่ภูมาเนียปฏิเสธคำเชิญและอ้างว่าเรื่องนี้อยู่ในเขตอำนาจภายใน
ของตน สมัชชาโดยขออ้างเช่นว่านั้แล้วลงมติประนามการไม่ร่วมมือของประเทศเหล่านั้น^{๕๗}
เหตุผลที่สมัชชาใช้ในการยกข้ออ้างเรื่องเขตอำนาจภายในก็คือ เพราะมีสนธิสัญญาเกี่ยวกับ
สิทธิมนุษยชน (The Peace Treaties of 1946) ซึ่งผูกมัดประเทศเหล่านั้นอยู่แล้ว

^{๕๖}
Resolution 272 (III)

^{๕๗}
Resolution 294 (IV)

และบทบัญญัติในกฎบัตรเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนนั้นก็มีอยู่ชัดเจนตาม ม. ๑(๓) และ ม. ๕๕ นอกจากนี้มติของสมัชชาคงกล่าวไปยังใคร่ขออุปประเทศที่เกี่ยวข้องไว้โดยตรงอีกด้วย

สรุป การปฏิบัติของสหประชาชาติทั้ง ๕ กรณีที่กล่าวข้างต้นจึงแสดงให้เห็นทั้งในด้าน
ของกฎหมายและประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน คือ

ของกฎหมาย การที่สหประชาชาติเขาแทรกแซงกรณีที่เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ในประเทศต่าง ๆ นั้น แม้ประเทศเจ้าของเรื่องจะอ้างว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจ
ภายในของตนตาม ม. ๒(๗) ก็ตาม สหประชาชาติก็ถือว่าตนมีสิทธิที่จะเขาแทรกแซงได้
โดยอาศัยอำนาจตามกฎบัตรข้ออื่น ๆ อื่นๆ มติต่าง ๆ ของสมัชชาหรือคณะมนตรีความมั่นคง
ก็ทำให้เข้าใจได้ว่า กฎบัตรสหประชาชาติในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนนั้นก่อให้เกิดพันธะ
ทางกฎหมายแก่รัฐสมาชิกในอันที่จะต้องปฏิบัติตาม

ประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ผลการปฏิบัติของสหประชาชาติแสดงให้เห็นว่า
แม้สมัชชาและคณะมนตรีความมั่นคงจะไต่พิจารณาปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศ
ต่าง ๆ และลงมติในลักษณะต่างกัน เช่น ปรณามหรือเรียกร้องให้ประเทศเหล่านั้นระงับ
การกระทำที่ถือว่าละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้นเสีย หรือใช้วิธีแข่งขันบางอย่างดังที่เข้ากับ
อาฟริกาใต้ เป็นต้น แต่ปัจจุบันอาฟริกาใต้ก็ยังนโยบาย Apartheid อยู่ต่อไปและทวี
ความรุนแรงมากขึ้น นอกจากนั้นยังได้เผยแพร่นโยบายดังกล่าวไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น
โรดีเชีย หรืออาณานิคมของโปรตุเกสอีกด้วย ส่วนมติของสมัชชาหรือคณะมนตรีความมั่นคง
ที่เรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ เลิกติดต่อบริการช่วยเหลือแก่ออฟริกาใต้ทางเศรษฐกิจและทางทหาร
นั้น ก็ไม่ได้รับการปฏิบัติตามเท่าที่ควร เพราะประเทศที่มีความเข้มแข็งในทางเศรษฐกิจและ
ทางทหารบางประเทศมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับอาฟริกาใต้โดยตรง เนื่องจากบริษัทใน
ประเทศของประเทศเหล่านั้นได้ลงทุนสร้างโรงงานไว้ในประเทศอาฟริกาใต้เป็นจำนวนมาก
จึงไม่อาจจะปฏิบัติตามมติของสหประชาชาติได้ โดยเฉพาะประเทศฝรั่งเศสซึ่งเป็นสมาชิก

ประจำของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ก็ได้ให้ความช่วยเหลือแก่
 อาฟริกาใต้อย่างออกหน้าออกตา ปัญหาอาฟริกาใต้จึงคงจะเป็นปัญหาเรื้อรังไปอีกนาน
 ส่วนโปรตุเกสนั้นปัจจุบันก็ยังครอบครองอาณานิคมในอาฟริกาต่อไป
 โดยไม่สนใจคอมติของสหประชาชาติ และใช้กำลังทหารปราบปรามคนพื้นเมือง
 อย่างทารุณ เหตุที่โปรตุเกสซึ่งปัจจุบันเป็นประเทศยากจนสามารถดำเนินสงคราม
 อาณานิคมยืดยาวอยู่ได้ ก็เพราะได้รับความช่วยเหลือจากประเทศที่ร่ำรวยหลาย
 ประเทศ ซึ่งในการประชุมระหว่างประเทศเพื่อช่วยเหลือประชาชนในอาณานิคม

(The International Conference in Support of the Peoples of
 Portuguese Colonies) ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๗๑

ที่ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ก็ได้มีรายงานข้อเท็จจริงว่า โปรตุเกสได้รับความ
 ช่วยเหลือโดยตรงจากกลุ่มประเทศสมาชิกองค์การนาโตทั้งกำลังทหารและเศรษฐกิจ
 รวมทั้งได้รับการช่วยเหลือทางทหารจากอาฟริกาใต้อีกด้วย ซึ่งที่ประชุมได้เรียกร้อง
 ให้ประเทศเหล่านั้นระงับการช่วยเหลือนี้เสีย การที่สมาชิกสำคัญ ๆ ของสหประชาชาติ
 จังใจไม่ปฏิบัติตามมติของสหประชาชาติเสียเอง เรื่องโปรตุเกสกับอาณานิคมก็จะเป็น
 ปัญหาหนักอกของสหประชาชาติไปอีกนานเช่นกัน

สำหรับธิเบตนั้นปัจจุบันก็ยังคงตกอยู่ในความยึดครองของจีนคอมมิวนิสต์
 องค์คาไลลามะและชาวธิเบตจำนวนมากยังคงลี้ภัยอยู่ในอินเดียและรัฐใกล้เคียง
 และมีชาวธิเบตลี้ภัยหนีออกมาอยู่เสมอ ในขณะที่ความหวังที่จะกลับคืนสู่ประเทศ
 ของตนยังอยู่ห่างไกลชาวธิเบตที่ยังไม่อพยพจากประเทศก็ถูกจีนคอมมิวนิสต์ทำ
 ทารุณกรรมอยู่ตลอดเวลา โดยไม่สนใจคอมติของสหประชาชาติหรือมติของชาวโลก
 แต่อย่างใด

จุดอ่อนของสหประชาชาติในเรื่องนี้จึงน่าจะเป็นเพราะสหประชาชาติ
 ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะ ทางปฏิบัติที่แล้วมา
 โดยอาศัยวิธีทางการเมือง

ตามกฎบัตรสหประชาชาตินั้นก็ใช้วิธีละมุนละม่อม เช่น การลงมติของสมัชชาหลายครั้ง
 หลักเลี้ยงที่จะระงับข้อประเทศเกี่ยวของอย่างชัคแจ้ง การห้ามการติดต่อกทางเศรษฐกิจหรือ
 การห้ามสงอาวุธนั้นก็เป็วิธีแข็งขันที่ไม่ไคผลเท่าที่ควร และจะสังเกตุไควาคณะมนตรีความ
 มั่นคงหลักเลี้ยงที่จะลงมติว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิเกิดขึ้นในประเศต่าง ๆ "เป็นการ
 คุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเศ" อันมีผลให้ทองไขการแข็งขันที่เข้มงวด
 ประสิทธิภาพของมติสหประชาชาติจึงขึ้นอยู่กับความสุจริตใจของรัฐสมาชิกว่าจะเคารพและ
 ปฏิบัติตามมติของสหประชาชาติเพียงไค ถ้ารัฐสมาชิกไม่ปฏิบัติตาม มาตรการที่จะใช้ให้ไค
 ผลก็คือ มาตรการทางทหารตามหมวดที่ ๗ ของกฎบัตร แต่สหประชาชาติยอมจะไม่ใช้วิธีนี้
 โดยไม่จำเป็น เพราะการกระทำเช่นนั้นย่อมหมายถึงการทำสงครามกับสมาชิกของตนเอง
 ในขณะที่วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งของการก่อตั้งองค์การสหประชาชาตินั้น ก็เพื่อป้องกัน
 กันมิให้เกิดสงครามขึ้นอีก ดังนั้น การที่สหประชาชาติจะหาวิธีให้รัฐสมาชิกปฏิบัติตามมติของ
 ตนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจังโดยไม่ต้องใ้มาตรการทางทหารนั้น จึงเป็นปัญหาใหญ่
 และต้องอาศัยเวลาอยู่มิไค่น้อย.